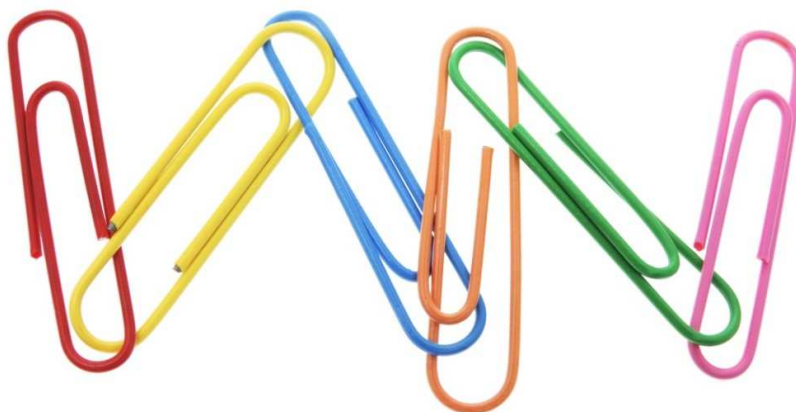

Raport z konsultacji społecznych Programu strategicznego Gospodarka i rynek pracy

Warszawa, 30. września 2014 r

Projekt „Program działań dla miejskich obszarów funkcjonalnych Bydgoszczy i Torunia w nowej perspektywie finansowej 2014-2020” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Autorzy:

Zespół Sektora Publicznego Deloitte Business Consulting S.A

Projekt „Program działań dla miejskich obszarów funkcjonalnych Bydgoszczy i Torunia w nowej perspektywie finansowej 2014-2020” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Spis treści

Spis treści	3
Wprowadzenie	4
Uwagi zgłoszone na etapie konsultacji społecznych.....	5
Uwagi zgłoszone po etapie konsultacji społecznych.....	35

Wprowadzenie

W niniejszym załączniku zaprezentowano informację o uwagach zgłoszonych do dokumentu Program strategiczny gospodarka i rynek pracy wraz z informacją o sposobie ich wdrożenia.

- Na etapie konsultacji społecznych rozpatrywano uwagi zgłaszane do upublicznionej wersji dokumentu Program strategiczny gospodarka i rynek pracy przez wszystkie zainteresowane instytucje, organizacje i osoby prywatne.
- Zgłaszanie uwag w ramach procesu konsultacji odbywało się pocztą elektroniczną poprzez formularz „Formularz konsultacji społecznych studium”. Materiały do konsultacji zostały przesłane celem zawieszenia na stronach własnych www do wszystkich członków Związku ZIT.
- Konsultacje społeczne trwały w dniach od 18.08.2014 do 27.08.2014.
- Przykładowe zamieszczone zaproszenia do składania uwag:
 - Toruń - <http://www.konsultacje.torun.pl/pl/wspolpraca-w-ramach-bydgosko-torunskiegoobszaru-funkcjonalnego-etap-iii>
 - Bydgoszcz - http://www.bydgoszcz.pl/miasto/aktualnosci/aktualnosci-2014-sierpień/Konsultacje_spo_eczne_dotycz_ce_perspektywy_2014_2020.aspx
 - Portal Stacja Konsultacja <http://www.stacja-konsultacja.pl/konsultacja/32/programzabezpieczenia-opieki-zdrowotnej-dla-mieszkanow-bydgosko-torunskiego-obszarufunkcjonalnego.html>

Łącznie na etapie konsultacji społecznych wpłynęły 133 uwagi, z czego uwzględniono w części lub w całości 106.

Sposób wprowadzenia uwag, które wpłynęły w procesie konsultacji społecznych, wraz z uzasadnieniem znajduje się w poniższej tabeli.

Uwagi zgłoszone na etapie konsultacji społecznych

W poniższej tabeli zebrane zostały uwagi zgłoszone na etapie konsultacji społecznych do dokumentu Program strategiczny Gospodarka i rynek pracy wraz z informacją o sposobie ich zaadresowania.

Zgłaszający	Treść uwagi	Sposób wdrożenia
Powiatowy Urząd Pracy dla Miasta Torunia	<p>Na str. 11 i 12 podane są informacje na wykresach, z których jasno wynika, iż obszar bydgosko-toruński ma niższe od średniego miesięczne wynagrodzenie, niższe od średniej nakłady na inwestycje oraz staje się uboższy na tle kraju. Przedstawienie, iż jakość oferowanego życia jest zadowalająca odnosząc się tylko do rankingu Gazety Wyborczej jest niezasadne.</p> <p>Pojawia się bowiem duża niespójność z przedstawionymi danymi (dane lokalne znacząco odbiegają od rankingu Gazety Wyborczej). Należy to uzasadnić.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Wskazane wnioski zostały sformułowane na podstawie dwóch rankingów wchodzących w skład badania Diagnoza Społeczna 2013 (najbardziej kompleksowe badanie jakości życia w Polsce) oraz rankingu Millward Brown, zrealizowanego na zlecenie Gazety Wyborczej. Rankingi te odzwierciedlają wyniki badań czynników wpływających na jakość życia – zarówno materialnych jak i niematerialnych. Niższe niż średnio w kraju wynagrodzenia lub nakłady inwestycyjne nie wykluczają zatem dobrego postrzegania i odczuwania jakości życia przez mieszkańców Torunia. Relatywnie niski poziom wskaźników ekonomicznych jest rekompensowany zadowoleniem z aspektów pozaekonomicznych – warunków mieszkaniowych, pomocy społecznej, kształcenia dzieci, uczestnictwa w kulturze, korzystania z usług systemu ochrony zdrowia, dobrostanu psychicznego, subiektywnej oceny</p>

		materialnego poziomu życia, zachowań i postaw obywatelskich, korzystania z nowoczesnych technologii komunikacyjnych.
	Jako kluczowy czynnik rozwoju branż przemysłowych na terenie BTOF podana jest szeroka oferta absolwentów kierunków technicznych szkół wyższych i szkół zawodowych. Jednakże jest to niespójne z informacjami zawartymi w analizie rynku pracy na str. 45 gdzie znajduje się informacja o niewystarczającej ilości osób z wykształceniem ścisłym/ technicznym.	Uwaga uwzględniona, zmieniono sformułowanie: Dostępność absolwentów kierunków technicznych lokalnych szkół wyższych oraz szkół zawodowych (ograniczona);
	Skoro obszar bydgosko-toruński ma niższe od średniego miesięczne wynagrodzenie, a główne działania przedsiębiorców mają charakter usługowy wydaje się zasadnym doprecyzowanie informacji, że poziom płac NIE jest konkurencyjny. Z wykresów ze stron 30-31 też nie wynika o konkurencyjności płac na tle kraju.	Uwaga nieuwzględniona Konkurencyjny poziom wynagrodzeń oznacza w tym wypadku atrakcyjny dla potencjalnych pracodawców, zachęcający do lokowania inwestycji. Analogicznie do cen produktów – niski poziom cen (płac) zwiększa zainteresowanie danym produktem – w tym przypadku zachęca do zatrudniania. Dokument wskazuje na możliwość wykorzystania relatywnie niskiego poziomu wynagrodzeń jako czynnika zachęcającego do rozpoczęcia działalności gospodarczej w regionie.
	Na str. 50 jest informacja, iż bardziej precyzyjnych informacji dostarcza „Prognoza zapotrzebowania na kadry z wyższym wykształceniem...”. Należy zauważyć, iż „Prognoza...” stanowi jedynie rozszerzenie informacji dotyczących monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Dane w niej zawarte dotyczą głównie osób z wykształceniem wyższym, zatem stanowią uzupełnienie MZDiN.	Uwaga uwzględniona, zdanie zostało przeformułowane.
	Na str. 10 i 11 z wykresów jasno wynika, iż PKD w BTOF jest niższe niż odpowiednik wskaźnika w kraju.	Uwaga nieuwzględniona Wykres obrazujący wysokość PKB per capita pokazuje, że w podregionie bydgosko-toruńskim, który jest główną częścią Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego, osiąga ono wartości wyższe niż średnia dla kraju (41,9 tys. PLN vs 39,7 tys. PLN), aczkolwiek tempo wzrostu w regionie jest nieco niższe niż w całym kraju.

	<p>Dane zawarte na str. 11 wskazują, iż średnie wynagrodzenie jest niższe o 8,1% od średniej kraju, więc nie można mówić o konkurencyjności.</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Podobnie jak w przypadku uwagi nr 3 – poziom wynagrodzeń jest czynnikiem podnoszącym konkurencyjność regionu. Nie powinien być jednak traktowany jako mocna strona regionu, w związku z czym zgodnie z sugestią zapis został usunięty.</p>
	<p>Na str. 50 znajduje się informacja, iż w BTOF jest niskie zainteresowanie kształceniem w szkołach zawodowych i technicznych. W związku z tym, przedstawienie tego jako szansę wydaje się bardzo niezasadne.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Niskie zainteresowanie kształceniem technicznym jest słabą stroną regionu – jest to informacja o aktualnej sytuacji gospodarczej regionu.</p> <p>Tendencja wzrostowa popularności kształcenia zawodowego i technicznego odnosi się do przyszłości – może być zatem traktowana jako szansa, niezależnie od aktualnie niskiej popularności tego rodzaju kształcenia.</p> <p>Należy tu wziąć pod uwagę zasady tworzenia macierzy SWOT – silne i słabe strony odnoszą się do sytuacji aktualnej, natomiast szanse i zagrożenia – do przyszłości.</p>
	<p>Koordinatorem Działania zgodnie z dokumentem mają być Pracodawcy Pomorza i Kujaw. Zapis wydaje się być bardzo ogólnikowy, w związku z czym może pojawić się problem ze znalezieniem pracodawców chcących zająć się takim zagadnieniem.</p>	<p>Uwaga uwzględniona w związku z wprowadzaniem innej uwagi zgłoszonej w procesie konsultacji społecznych.</p> <p>Pierwotnie proponowanym Koordynatorem Działania był Związek Pracodawców – Pracodawcy Pomorza i Kujaw. W wyniku sugestii zgłoszonych w procesie konsultacji społecznych proponowany koordynator zmieniony został na Bydgoski Klaster Przemysłowy.</p>

	<p>Wskazanie Powiatowych Urzędów Pracy jako koordynatorów działania wydaje się bardzo niezasadne. Powiatowe Urzędy Pracy działające na podstawie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy nie mają możliwości uzyskiwania od pracodawców danych związanych z przestrzeganiem praw pracowniczych, dbaniem o rozwój pracowników czy prowadzenia dialogu z lokalną społecznością. Instytucje zrzeszające pracodawców pod patronatem prezydentów Miast będą miały w tym zakresie znacznie większą wiedzę oraz możliwości aktywnego działania.</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Tego typu działania mogą być koordynowane przez sektor publiczny lub organizacje pozarządowe. Nasze wskazanie ma charakter rekomendacji. Rekomendacja została uzupełniona o Państwa propozycję.</p>
	J.w.	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Tego typu działania mogą być koordynowane przez sektor publiczny lub organizacje pozarządowe. Nasze wskazanie ma charakter rekomendacji. Rekomendacja została uzupełniona o Państwa propozycję.</p>
	<p>Wskazanie Powiatowych Urzędów Pracy jako koordynatorów działania wydaje się bardzo niezasadne. Powiatowe Urzędy Pracy mogą jedynie pośrednio wpływać na kierunki kształcenia (np. poprzez opiniowanie na podstawie danych statystycznych), które opracowują m.in. kuratoria oświaty.</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Nasze wskazanie ma charakter rekomendacji. Rekomendacja została uzupełniona o Państwa propozycję.</p>
	<p>Powiatowe Urzędy Pracy działają na podstawie ustawy o Promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Zgodnie z ustawą klientami urzędów pracy są osoby bezrobotne i poszukujące pracy. Zatem wskazanie urzędów pracy jako koordynatorów działania skierowanych do uczniów szkół gimnazjalnych i liceów ogólnokształcących wydaje się bardzo niezasadne. Zgodnie z ustawą osoba bezrobotną, a więc klientem urzędu pracy może być osoba, która ukończyła 18 rok życia. Uczniowie gimnazjum oraz młodszych klas liceum nie osiągają takiego wieku.</p> <p>Taką uwagę zgłaszaliśmy w formularzu konsultacyjnym do Strategii Rozwoju TOF. Działania w tym zakresie jak już wskazywaliśmy mogą koordynować instytucje oświaty bądź Ochotnicze Hufce Pracy.</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Nasze wskazanie ma charakter rekomendacji. Zapis został uzupełniony.</p>
<p>Wydział Rozwoju i Programowania Europejskiego Urząd Miasta Torunia</p>	<p>Subregion kujawsko-pomorski – niejasne określenie</p> <p>Czy chodzi o województwo kujawsko-pomorskie? Jeżeli tak, to proszę zastosować prawidłowe nazewnictwo.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona</p> <p>Subregion (lub podregion) to kategoria stosowana przez GUS, złożona z kilku powiatów i mniejsza od województwa.</p>

		Subregion bydgosko-toruński obejmuje miasta Bydgoszcz i Toruń oraz powiaty bydgoski i toruński. W całym dokumencie ujednolicono nazewnictwo – stosowane jest określenie podregion
Jest miejscach Powinno być miejscach.		Uwaga uwzględniona Poprawiono zapis
Zdanie i wykres dotyczący fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych jest niejasny. Zbyt ogólna informacja, niewiadomo czemu służy wprowadzenie tego zagadnienia. Należy rozwinąć zagadnienie i powiązać z omawianym w podrozdziale tematem, tak by jasno wynikał związek.		Uwaga uwzględniona Dodano informację o wpływie rosnącej liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na lokalną gospodarkę
Punkt 2 w tabeli kluczowe wnioski i obserwacje - proszę ujednoczyć Punkt w tabeli niezgodny z tekstem pod tabelą.		Uwaga uwzględniona Wskazane zapisy ujednolicono
Tabela – zastosowanie skrótu inf Proszę rozwinąć		Uwaga uwzględniona Poprawiono zapis
W tekście pod tabelą nie uwzględniono punktu 1 z tabeli Proszę wyróżnić w tekście, który fragment dotyczy punktu 1.		Uwaga uwzględniona Poprawiono wskazany zapis
Jest przeorwadeniu Powinno być przeprowadzeniu		Uwaga uwzględniona Poprawiono wskazany zapis
Proszę zmienić nazwę działania Nazwa nieuwzględniona, działanie nie powinno się nazywać „Konkurs „Odpowiedzialny Pracodawca” (...)\”, w ramach działania można ewentualnie przeprowadzić konkurs, który będzie realizował wyższy cel.		Uwaga uwzględniona, nazwa działania została przeformułowana.
Wsparcie w realizacji – nie wskazano instytucji Proszę uzupełnić lub wpisać „brak”		Uwaga uwzględniona Uzupełniono wskazane zapisy
Wsparcie w realizacji – nie wskazano instytucji Proszę uzupełnić lub wpisać „brak”		Uwaga uwzględniona Uzupełniono wskazane zapisy
Wsparcie w realizacji – nie wskazano instytucji Proszę uzupełnić lub wpisać „brak”		Uwaga uwzględniona Uzupełniono wskazane zapisy
Proszę uzupełnić rozdział informacjami dotyczącymi ewaluacji. Wbrew tytułowi rozdziału nie zawiera on żadnych informacji na temat ewaluacji programu.		Uwaga uwzględniona Uzupełniono informacje na temat zasad i

		kryteriów ewaluacji
	W zdaniu „Do zadań koordynatora projektu...”, powinno być „koordynatora działań”	Uwaga uwzględniona Zmieniono wskazane zapisy
	<p>Program nie zawiera podstawowych elementów tj.: harmonogramu, źródeł finansowania, wskaźników – proszę uzupełnić</p> <p>Wykonawca dokumentu powinien zaproponować harmonogram, źródła finansowania oraz listę wskaźników. Niezasadne jest scedowanie niniejszych zadań na Koordynatora Programu tj. Związek ZIT. Koordynator Programu podejmuje ostateczną decyzję, jednakże powinien otrzymać propozycję/ bazę, nad którą będzie pracował. Program został pozbawiony podstawowych elementów, które również powinny go wyróżniać od innych dokumentów – dokument wymaga uzupełnienia.</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Program uzupełniony został o propozycję harmonogramu, źródeł finansowania i wskaźników mierzących stopień realizacji działań</p>
	<p>Dokument nie spełnia oczekiwań, nie zawiera kluczowych kwestii takich jak uzasadnienie wybranych celów strategicznych, celów operacyjnych i działań – proszę uzupełnić</p> <p>Większość informacji zawartych w dokumencie została przekopiowana ze Strategii Rozwoju Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego. Przykładowe projekty ze Strategii Rozwoju Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego stanowią działania w Programie strategicznym gospodarka i rynek pracy. Dokument nie został wzbogacony o nowe treści, w związku z czym, prawie nie różni się od wcześniej opracowanego dokumentu. Zasadniczo, chcąc pozyskać informacje zawarte w Programie strategicznym gospodarka i rynek pracy, można przeczytać Strategię Rozwoju Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego. Ponadto brakuje podsumowania dotyczącego najistotniejszych aspektów, które wymagają szczególnego wsparcia, w związku z ogólną sytuacją na rynku pracy oraz w gospodarce. Dokument powinien zawierać uzasadnienie wybranych celów strategicznych, celów operacyjnych i działań – z dokumentu nie wynika dlaczego dokonano takiego wyboru i na co mają odpowiadać cele i działania, a przede wszystkim do czego dąży obszar funkcjonalny w kwestii gospodarki i rynku pracy (co chcemy osiągnąć? Co możemy zrobić, by odpowiedzieć na zapotrzebowanie gospodarki i rynku pracy? Jak możemy się „wpasować” w obecny i przyszły „nurt”?) – dokument wymaga uzupełnienia.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona</p> <p>Cześć diagnostyczna Programu strategicznego gospodarka i rynek pracy w znacznej mierze pokrywa się z treścią Strategii Rozwoju Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego ponieważ dotyczy tego samego zakresu terytorialnego i tematycznego. Opisując gospodarkę i rynek pracy w danym regionie konieczne jest poruszenie m. in. następujących zagadnień:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wartości wskaźników ekonomicznych (poziom PKB, stopy bezrobocia, nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw itd.) • Struktura PKB, przedsiębiorstw i zatrudnienia • Infrastruktura (dostępność komunikacyjna, dostępność powierzchni biurowych, handlowych itd.) • Koszty pracy • Działalność instytucji otoczenia biznesu

		<p>Bez względu na to, w którym dokumencie zawarta jest diagnoza musi się ona składać z tych samych elementów. Nie jest możliwa szczegółowa analiza gospodarki regionu bez uwzględnienia wszystkich powyższych elementów. Jednocześnie wynika z tego ich podobieństwo, ponieważ muszą zostać zaprezentowane te same dane.</p> <p>Dokument uzupełniono o wskazane elementy - powiązania między głównymi wnioskami z diagnozy a proponowanymi działaniami.</p>
Wydział Rozwoju i Wdrażania Polityki Terytorialnej Urzędu Miasta Bydgoszczy	Brak analizy potencjału gospodarczego Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego.	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Na etapie przygotowania dokumentu przed konsultacjami społecznymi nie były zgłaszane zastrzeżenia dot. zakresu dokumentu. Wydział Rozwoju i Wdrażania Polityki Terytorialnej Urzędu Miasta Bydgoszczy zgłaszał uwagi do treści Programu 8. Sierpnia 2014 r., w których nie kwestionował zakresu dokumentu. Zdaniem Wykonawcy dokument zawiera analizę potencjału gospodarczego Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego – wartości wskaźników ekonomicznych, struktury przedsiębiorstw, rynku pracy, wskazanie kluczowych branż, analizę środowiska operacyjnego, działalności instytucji otoczenia biznesu itd.</p>
	Brak uwzględnienia inwestycji o charakterze prorozwojowym.	Uwaga uwzględniono, poddano analizie inwestycje zrealizowane w perspektywie 2007-2013
	Brak analizy poprzedniego okresu programowania (lata 2007-2013).	Uwaga uwzględniona

	<p>W dokumencie nie uwzględniono inwestycji dofinansowanych ze środków unijnych np. Centrum targowo-wystawiennicze, platforma multimodalna oraz tych inwestycji, które planowane są do realizacji w nowej perspektywie finansowej (lata 2014-2020).</p>	<p>Uzupełniono dokument o analizę inwestycji prorozwojowych w poprzednim okresie programowania. Uzupełniono dokument o odniesienie do zasad finansowania inwestycji w perspektywie finansowej 2014-2020</p>
	<p>Brak rozdziału odnośnie potencjału endogenicznego, np. Pojazdy Szynowe PESA S.A., Bydgoski Węzeł Wodny, rewitalizacja obszarów miejskich i przemysłowych, porty lotnicze, platforma multimodalna, rozbudowa linii kolejowych i transportu publicznego, gospodarce wykorzystania rzek w zakresie transportu, energetyki i turystyki</p>	<p>Uwaga uwzględniona, dodano sekcję dotyczącą potencjału endogenicznego w podrozdziale 2.2 Warunki prowadzenia działalności gospodarczej</p>
	<p>Brak uwzględniania organizacji gospodarczych działających na terenie Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego, m.in.: Bydgoski Klaster Przemysłowy, Kujawsko-Pomorskie Zrzeszenie Handlu i Usług, Izba Handlowa Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Izba Handlowa w Toruniu, Pomorsko-Kujawska Izba Budownictwa, Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., Stowarzyszenie Przedsiębiorców Pomorza i Kujaw, itp.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona 4 z 7 organizacji wspomnianych w uwadze były uwzględnione w dokumencie. Dokument nie ma charakteru spisu wszystkich organizacji działających w regionie, podane zostały przykładowe instytucje trzeciego sektora, uznane za najbardziej istotne W związku ze zgłoszoną uwagą uzupełniono informacje o wskazanych brakujących organizacjach</p>
	<p>Brak konsultacji „programu” z organizacjami gospodarczymi Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona Instytucje uczestniczyły w procesie powstawania dokumentów poprzez udział w wywiadach pogłębionych. Program został skonsultowany w ramach procesu konsultacji społecznych i organizacje gospodarcze wniosły swoje uwagi do dokumentu. Metodyka tworzenia czterech programów strategicznych dla BTOF została zaakceptowana na początkowym etapie prac. Zakładała ona stosowne metody wypełnienia</p>

		zasad partnerstwa zarówno na etapie przygotowania dokumentu jak i na etapie konsultacji społecznych.
	Brak informacji o rozwoju przedsiębiorczości w zakresie inteligentnych specjalizacji (np. oś I w RPO)	Uwaga uwzględniona Dodano sekcję dotyczącą Inteligentnych Specjalizacji w rozdziale 2.1 2.1 <i>Aktywność gospodarcza w miejskich obszarach funkcjonalnych Bydgoszczy i Torunia</i>
	Brak wskazania źródeł finansowania proponowanych działań	Uwaga powtórzona, uwzględniona Uzupełniono dokument o propozycję źródeł finansowania
	w tytule wykresu brakuje dopisku (w mld PLN)	Uwaga uwzględniona, uzupełniono zapis
	Powinno być – „...udział PKB podregionu... ”	Uwaga uwzględniona, uzupełniono zapis
	Powinno być – „... podregionu bydgosko-toruńskiego ...”	Uwaga uwzględniona, uzupełniono zapis
	Powinno być – „... podregion bydgosko-toruński ...”	Uwaga uwzględniona, uzupełniono zapis
	na wykresie wartość dla roku 2010 dla WKP ujęta jest w niebieskiej ramce - prawdopodobnie jest ona zbędna	Uwaga uwzględniona, uzupełniono zapis
	Należy ujednoczyć	Uwaga uwzględniona, wskazane zapisy ujednoczono
	w tytule wykresu powinno być – „...na tle Polski w latach 2004-2014 ”	Uwaga uwzględniona, zmieniono zapis
	Być może przydatnym byłaby zmiana skalowania i dokładności wykresu, tak aby dane na wykresie podane zostały z dokładnością do 0,1%. Obecna dokładność (wynosząca 1%) nie daje możliwości precyzyjnego śledzenia zmian stopy bezrobocia, szczególnie w latach 2009-2014.	Uwaga uwzględniona, zmieniono dokładność wykresu

	Powinno być – „...wysokość miesięcznego wynagrodzenia na terenie subregionu wyniosła w roku 2012 3,4 tys. PLN...”	Uwaga uwzględniona, zmieniono zapis
	Powinno być – „...z poziomu zbliżonego do krajowego w latach 2004–2006... ” Wynika to bezpośrednio z danych prezentowanych na tym wykresie	Uwaga uwzględniona, zmieniono zapis
	Powinno być – „ W roku 2012 wartość nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw na mieszkańca wynosiła 3,0 tys. PLN”	Uwaga uwzględniona, zmieniono zapis
	Powinno być - Najmniej liczną grupę stanowią przedsiębiorstwa zatrudniające ponad 1000 osób -	Uwaga uwzględniona, zmieniono zapis
	Na dalszych miejscach znalazły się przedsiębiorstwa prowadzące działalność profesjonalną, naukową i techniczną (9,5%)... ”	Uwaga uwzględniona, zmieniono zapis
	Powinno być – „W strukturze zatrudnienia dominują handel i usługi – ponad 60% wszystkich zatrudnionych”	Uwaga uwzględniona, zmieniono zapis
	Należy wziąć pod uwagę nie tylko połączenia z innymi miastami na terenie kraju, ale również aktywność gospodarczą w strefie węzłów autostrad i dróg ekspresowych	Uwaga uwzględniona, uzupełniono tekst o wskazane informacje
	Zapis jest stosunkowo mało czytelny, ponieważ trudno określić w jaki sposób skrócenie czasu dojazdu samochodem do portów lotniczych Warszawy, Poznania i Gdańska ma wpłynąć na poprawę dostępności BTOF? Należy podkreślić znaczenie Portu Lotniczego w Bydgoszczy.	Uwaga nieuwzględniona Skrócenie czasu dojazdu do portów lotniczych zwiększy z jednej strony liczbę połączeń lotniczych dostępnych dla mieszkańców BTOF bez konieczności dofinansowania połączeń z Bydgoszczy. Z drugiej strony skrócony czas dojazdu do portów lotniczych w innych miastach (transportem drogowym i kolejowym) może być argumentem zachęcającym do inwestowania przedsiębiorstwa, dla których warunkiem prowadzenia działalności jest dostęp do międzynarodowej komunikacji lotniczej. Potencjalna dostępność lotnicza BTOF określona została jako bardzo wysoka ze

		względu na funkcjonowanie międzynarodowego Portu Lotniczego w Bydgoszczy. Podejmowane działania związane ze zwiększaniem liczby połączeń z lokalnego portu lotniczego pozytywnie wpływają na faktyczną dostępność regionu. Powinny być one jednak podejmowane niezależnie od innych inwestycji i z całą pewnością nie ich kosztem.
	Powinno być – „Łącznie dostępnych jest około 1195 ha terenów inwestycyjnych typu „greenfield”.	Uwaga uwzględniona, zmieniono zapis
	Suma ofert „greenfields” części bydgoskiej na wykresie wynosi 329 ha , natomiast na mapie tylko 285,7 ha . Suma ofert „brownfields” części toruńskiej na wykresie wynosi 86 407 m² , natomiast na mapie 86 400 m² .	Uwaga uwzględniona, uspojniono dane Wykorzystana została mapa pochodząca z Kujawsko-Pomorskiego Centrum Obsługi Inwestora, pokazująca wszystkie tereny inwestycyjne w ich bazie danych
	„...w danych Bydgoskiej Agencji Rozwoju Regionalnego zamieszczonych jest 21 ofert typu greenfield o powierzchni ok. 450 ha ” natomiast na wykresie ich powierzchnia wynosi tylko 259 ha .	Uwaga uwzględniona, uspojniono dane w tekście i na wykresie
	Na mapce widnieje „ Ostaszewo brownfield 25 700 m²ⁿ ” natomiast w tabeli „ B 045 Ostaszewo 50 000 m²ⁿ ”. Na mapce widnieje „ Bydgoszcz brownfield 5 128 m²ⁿ ” natomiast w tabeli „ B 088 Bydgoszcz 16 386 m²ⁿ ”.	Uwaga uwzględniona ujednociono wskazaną tabelę i mapę
	Zapis należy usunąć.	Uwaga nieuwzględniona, informacje pochodzą z niezależnych rankingów. We wszystkich wymienionych w diagnozie rankingach pozycja Bydgoszczy jest podobna. Jednocześnie należy zauważyć, że jest to dobry punkt wyjścia do projektowania rozległych interwencji rewitalizacyjnych.

Powinno być – „Ponieważ są to często osoby istotne z punktu widzenia pracodawców, jakość życia na danym obszarze może mieć wpływ na jego ocenę jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej....”.	Uwaga uwzględniona, poprawiono wskazany zapis
Powinno być – „...Zarówno podregion bydgosko-toruński ...”	Uwaga uwzględniona, poprawiono wskazany zapis
Powinno być – „.....w podregionach ...”	Uwaga uwzględniona, poprawiono wskazany zapis
Powinno być - „... podregion bydgosko-toruński ...”	Uwaga uwzględniona, poprawiono wskazany zapis
Proponuje dodać: Powiatowe Urzędy Pracy	Uwaga uwzględniona, uzupełniona zapis
Jak zostają wybrani koordynatorzy działania?	Jako koordynatorów działań wskazano instytucje, których kompetencje w największym stopniu pokrywają się z planowanym zakresem działania. Na podstawie uwag zgłaszanych w ramach konsultacji społecznych przez zainteresowane instytucje weryfikowani są ostateczni koordynatorzy działań.
W tym przypadku wydaje mi się bardziej odpowiedni Bydgoski Klaster Przemysłowy, który skupia firmy branży narzędziowej i przetwórstwa tworzyw sztucznych. Jednym z celów Klastra jest współpraca w zakresie rozwiązywania problemów szkolnictwa zawodowego i średniego technicznego . W 2013 roku Klaster realizował projekt promocji szkolnictwa zawodowego (film promocyjny, wizyty w gimnazjach, klasy zamawiane, stypendium dla najlepszego absolwenta ZS Mechanicznych nr 2 w Bydgoszczy), szkolenia techniczne oraz indywidualne konsultacje w ramach projektu „Bydgoski Klaster Przemysłowy z innowacją za pan brat”.	Uwaga uwzględniona, zmieniono proponowanego koordynatora
Powinno być - Partnerzy – szkoły zawodowe i technika z województwa kujawsko-pomorskiego , organizacje zrzeszające pracodawców i przedsiębiorców	Uwaga uwzględniona, zmieniono zapis
Proponuje dodać: Powiatowe Urzędy Pracy	Uwaga uwzględniona, uzupełniono zapis
Powinno być - Wsparcie w realizacji – firmy doradcze, organizacje pozarządowe , organy administracji centralnej	Uwaga uwzględniona, zmieniono zapis

Projekt „Program działań dla miejskich obszarów funkcjonalnych Bydgoszczy i Torunia w nowej perspektywie finansowej 2014-2020” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

16

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Powinno być- Koordynator działania – Urzędy Miast znajdujące się w BTOF	Wskazany zapis został zmieniony w związku z wprowadzaniem innej uwagi zgłoszonej w ramach procesu konsultacji społecznych. Jako koordynator działania został wskazany Zarząd Związku ZIT
Powinno być- Koordynator działania – Urzędy Miast znajdujące się w BTOF	Uwaga uwzględniona, zmieniono zapis
Powinno być- Koordynator działania – Urzędy Miast znajdujące się w BTOF	Uwaga uwzględniona, zmieniono zapis
Powinno być- Koordynator działania – Urzędy Miast znajdujące się w BTOF	Uwaga uwzględniona, zmieniono zapis
Powinno być- Koordynator działania – Urzędy Miast znajdujące się w BTOF	Uwaga uwzględniona, zmieniono zapis
Powinno być - Ujednoczenie sposobu promocji JST wchodzących w skład	Uwaga uwzględniona, zmieniono zapis
Powinno być- Koordynator działania – Urzędy Miast znajdujące się w BTOF	Uwaga uwzględniona, zmieniono zapis
Powinno być- Koordynator działania – Urzędy Miast znajdujące się w BTOF	Uwaga uwzględniona, zmieniono zapis
Powinno być - Celem Działania jest zwiększenie podaży terenów atrakcyjnych z punktu widzenia inwestorów – wchodzących w skład parków naukowych,	Uwaga uwzględniona, zmieniono zapis

Projekt „Program działań dla miejskich obszarów funkcjonalnych Bydgoszczy i Torunia w nowej perspektywie finansowej 2014-2020” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

17

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

	przemysłowych i technologicznych, które zapewniają odpowiednią infrastrukturę dla prowadzenia działalności oraz terenów wchodzących w skład specjalnych stref ekonomicznych, które zapewniają atrakcyjne z punktu widzenia inwestorów zachęty inwestycyjne.	
	Nie uwzględniono Parku Przemysłowego w Solcu Kujawskim	Uwaga uwzględniona, uzupełniono zapis
	Powinno być - Partnerzy – Biuro Obsługi Inwestora i Przedsiębiorcy w Toruniu, Bydgoska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości , Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna, Bydgoski Park Przemysłowo Technologiczny, Toruński Park Technologiczny	Uwaga uwzględniona, uzupełniono zapis
	Powinno być - Główną korzyścią wdrożenia działania będzie wzrost podaży terenów atrakcyjnych z punktu widzenia potencjalnych inwestorów .	Uwaga uwzględniona, zmieniono zapis
	Na str. 62 zostały już przedstawione dwa działania, których celem jest rozszerzenie współpracy pomiędzy przedsiębiorcami, uczelniami, a szkołami zawodowymi i technikami. Działanie 2.1.1: Program wsparcia współpracy pomiędzy przedsiębiorcami a uczelniami. oraz Działanie 2.1.2: Program wsparcia współpracy pomiędzy przedsiębiorcami a szkołami zawodowymi i technikami Może warto to połączyć w jedno działanie.	Uwaga uwzględniona, działania są obecnie opisane w części poświęconej rynkowi pracy.
	Powinno być - "... podregion bydgosko-toruński ..."	Uwaga uwzględniona, zmieniono zapis
Powiatowy Urząd Pracy w Bydgoszczy	1. W części dotyczącej spodziewanych rezultatów wymieniony zostaje „ <i>dostęp do informacji o ofertach pracy bez konieczności podróży do siedzib Powiatowych Urzędów Pracy</i> ”. Otóż aktualne oferty pracy dostępne są na stronach internetowych właściwych urzędów pracy oraz w Centralnej Bazie Ofert Pracy. Dodatkowo zainteresowana osoba może uzyskać informację na temat ofert pracy poprzez kontakt telefoniczny z urzędem, nie ma zatem konieczności podróży do siedzib PUP.	1. Uwaga częściowo uwzględniona, spodziewane rezultaty zostały przeformułowane. Potrzeba stworzenia lokalnych banków informacji o miejscach pracy została zgłoszona na etapie opracowywania diagnozy oraz

	<p>2. W jaki sposób dobrano koordynatora działania?</p> <p>1. Tworzenie dodatkowej bazy ofert pracy (nazwanej w dokumencie <i>lokalnym bankiem informacji o miejscach pracy</i>) może powodować problemy z ich aktualizacją.</p> <p>2. Z przedstawionych działań wynika, iż Powiatowym Urzędem Pracy powinna być przypisana rola partnera lub wsparcia w realizacji działania, ponieważ zadanie PUP ogranicza się do udostępniania ofert pracy. Pracownicy PUP nie mają kompetencji z zakresu przygotowywania wybranych pracowników GOPS, GOK oraz Bibliotek Publicznych do roli Animatorów Rozwoju Społecznego. Zadania te wpisują się w zakres działań jednostek pomocy społecznej.</p>	<p>potwierdzona w podczas spotkań tematycznych.</p> <p>2. Zgodnie z najlepszymi praktykami wspierania rynku pracy zadania koordynatora mogą być realizowane przez instytucje publiczne (np. PUP) bezpośrednio lub mogą być zlecone na zewnątrz. Wskazanie koordynatora ma charakter propozycji</p>
	<p>1. Uzależnienie stypendium wypłacanego przez PUP od „warunku utrzymania wysokiej frekwencji oraz widocznych postępów w nauce zawodu” jest niezgodne z Ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Całość zadania może być realizowana wyłącznie w ramach art. 55 Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.</p> <p>2. Zajęcia w ramach przyswajania etyki pracy nie mogą być organizowane przez Urzędy Pracy, które mogą realizować i finansować jedynie szkolenia zawodowe.</p> <p>Warunki otrzymywania stypendium muszą być zgodne z Ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona.</p> <p>1. Uzależnienie wypłacania stypendium od frekwencji i postępów w nauce wpisuje się w założenia nowej perspektywy finansowej EFS i jest zgodna z zasadami wykorzystywania środków. Zapis został uzupełniony o zastrzeżenie, że stypendium będzie wypłacane jeśli brak zadowalającej frekwencji wynika z przyczyn niezależnych od uczestnika.</p> <p>2. Zajęcia w ramach przyswajania etyki pracy nie będą osobnym szkoleniem, ale integralną częścią programu. Taka formuła wpisuje się w najlepsze praktyki związane z doradztwem w obszarze rozwoju zawodowego.</p>
	<p>Realizacja podobnych projektów ze środków unijnych spotkała się z szeroką krytyką i nie przynosiła efektów „twardych” w postaci zatrudnienia. Proponujemy usunięcie działania.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona - analiza benchmarków wskazuje, że realizacja tego typu projektów znacząco podnosi szanse uczestniczek na zatrudnienie.</p>
	<p>Uwaga dotyczy warunków udziału w konkursie.</p>	<p>Uwaga uwzględniona, zapis został</p>

	<p>Zrzeczenie się praw autorskich opracowanego przez organizację pozarządową programu na rzecz PUP może okazać się zniechęcające i zmniejszyć zainteresowanie konkursem.</p> <p>Proponujemy, aby zwycięzca konkursu mógł w ramach nagrody zrealizować autorski projekt w ramach partnerstwa z PUP np. pozyskując na ten cel środki z UE.</p>	<p>przeformułowany w sposób pozostawiający koordynatorowi działania wolny wybór w zakresie praw autorskich wobec koncepcji programu.</p>
	<p>1. Wskazanie jako spodziewanego rezultatu działania „wzrostu szans mieszkańców BTOF na znalezienie i/lub utrzymanie zatrudnienia, szczególnie wśród osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy”.</p> <p>2. W jaki sposób dobrano koordynatora działania?</p> <p>1. Opisany zakres działania nie wpłynie na osiągnięcie rezultatu.</p> <p>2. Koordynacja działania powinna być zbieżna z zadaniami wykonywanymi przez wytypowane jednostki. Zadania wymienione w ramach działania 1.2.1 nie wpisują się w kompetencje PUP Zadania te wpisują się w zakres działań m.in. związków pracodawców, czy agencji rozwoju regionalnego.</p>	<p>1. Uwaga uwzględniona</p> <p>2. Tego typu działania mogą być koordynowane przez sektor publiczny lub organizacje pozarządowe. Nasze wskazanie ma charakter rekomendacji. Rekomendacja została uzupełniona.</p>
	<p>j.w.</p>	<p>1. Uwaga uwzględniona</p> <p>2. Tego typu działania mogą być koordynowane przez sektor publiczny lub organizacje pozarządowe. Nasze wskazanie ma charakter rekomendacji. Rekomendacja została uzupełniona.</p>
	<p>W jaki sposób dobrano koordynatora działania?</p> <p>Koordynacja działania powinna być zbieżna z zadaniami wykonywanymi przez wytypowane jednostki. Zadania wymienione w ramach działania 2.1.1 wpisują się w zakres jednostek sprawujących nadzór nad szkołami lub np. biur karier.</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Nasze wskazanie ma charakter rekomendacji. Zapis został uzupełniony.</p>
	<p>W jaki sposób dobrano koordynatora działania?</p> <p>Koordynacja działania powinna być zbieżna z zadaniami wykonywanymi przez wytypowane jednostki. Zadania wymienione w ramach działania 2.1.2 wpisują się w zakres jednostek sprawujących nadzór nad szkołami lub np. biur karier.</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Nasze wskazanie ma charakter rekomendacji. Zapis został uzupełniony.</p>
	<p>Monitoring rynku pracy (w tym badanie ankietowe wśród pracodawców) jest prowadzony regularnie</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona</p>

	<p>przez urzędy pracy. Ponadto nie ma potrzeby tworzenia wspólnej platformy internetowej do gromadzenia niezbędnych danych, gdyż taka już powstała w ramach projektu Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu pn. Rynek Pracy pod Lupą II (wcześniej: Rynek Pracy pod Lupą).</p> <p>Działania są już realizowane w ramach innego projektu.</p>	<p>Na etapie diagnozy została zgłoszona potrzeba rozwijania monitoringu rynku pracy oraz doskonalenia metod współpracy podmiotów rynku pracy BTOF. Tytuł działania został przeformułowany.</p>
	<p>1. Działania dotyczące wsparcia uczniów szkół gimnazjalnych oraz średnich ogólnokształcących przy wyborze dalszych ścieżek kształcenia są już realizowane.</p> <p>2. Niemożliwa jest koordynacja działania przez PUP dotycząca objęcia wsparciem wszystkich uczniów ostatnich klas szkół gimnazjalnych oraz średnich ogólnokształcących. Spowodowane to jest faktem, że PUP realizuje tego typu działania na potrzeby szkół, które zgłosiły do PUP zapotrzebowanie. Pozostali dysponują własnymi ekspertami rynku pracy i/lub doradcami zawodowymi prowadzącymi tego typu zajęcia we własnych szkołach.</p> <p>Zadania wymienione w ramach działania 2.2.1 wpisują się w zakres jednostek sprawujących nadzór nad szkołami.</p>	<p>1. Informacje zebrane na potrzeby sporządzenia diagnozy wskazują, że pomimo iż tego typu są już realizowane w obszarze BTOF, istnieje potrzeba wdrażania dalszych inicjatyw w tym zakresie, w poszerzonej formule.</p> <p>2. Nasze wskazanie ma charakter rekomendacji. Zapis został uzupełniony.</p>
	<p>W tab. 2 <i>Czas przejazdu pomiędzy Bydgoszczą i Toruniem a wybranymi miastami w maju 2014 roku</i> nie wskazano danych dotyczących przejazdu pomiędzy Bydgoszczą a Gdańskiem po oddaniu do użytku drogi ekspresowej S5, co jest ważną inwestycją dla miasta Bydgoszczy. Brak danych dotyczących kluczowych dla miasta Bydgoszczy inwestycji.</p>	<p>Uwaga uwzględniona, uzupełniono tabelę o informację nt. czasu przejazdu między Bydgoszczą i Gdańskiem po oddaniu do użytku drogi ekspresowej S5</p>
	<p>Błąd we fragmencie tekstu wyróżnionym na niebiesko. Prawidłowy zapis: Bydgoszcz (...) <u>powinna</u> prowadzić działania</p> <p>Błąd przy odmianie nazwy miasta</p>	<p>Wskazany tekst został zmieniony w związku z wprowadzaniem innej uwagi.</p>
<p>Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego</p>	<p>Zbyt krótki czas na konsultacje społeczne, dodatkowo w okresie wakacyjnym.</p> <p>Brak możliwości dogłębnej analizy dokumentu i sprawdzenia zawartych w nim danych.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Termin konsultacji był uzależniony od warunków i terminów określonych w zamówieniu.</p>
	<p>Szacunki dot. skrócenia czasu przejazdu po wybudowaniu S5 i S10 są zdecydowanie zbyt zachowawcze. Zarówno S5 jak i S10 skrócą czasy przejazdu zdecydowanie powyżej 20 minut.</p> <p>Utrzymywanie średnich prędkości rzędu 110-130 km/h zamiast 40-60 na obecnych drogach krajowych.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Szacunki zakładają skrócenie czasu przejazdu na poszczególnych kierunkach od 10 do 36 minut, w zależności od aktualnego czasu przyjazdu i długości odcinka, który poddany</p>

		<p>zostanie modernizacji.</p> <p>Należy przy tym wziąć pod uwagę, że utrzymanie średnich prędkości rzędu 110-130 km/h nie jest możliwe biorąc pod uwagę obowiązujące ograniczenia prędkości – 120 km/h na drodze ekspresowej (tylko takie modernizacje są rozważane w regionie) oraz konieczne ograniczenia prędkości na wjazdach i zjazdach z węzłów drogowych, przejazd przez teren miasta.</p> <p>Ponadto analizie podlegają części tras leżące w województwie kujawsko-pomorskim, a więc tylko część trasy S5 i S10. Realizacja wymienionych dróg w całym ich przebiegu jest uzależniona od wielu czynników i nie podlega analizie w dokumencie „Program strategiczny...”</p>
	<p>Równie istotna jest podniesienie drogi krajowej 80 do standardu drogi ekspresowej ew. ruchu przyspieszonego.</p> <p>S 10 będzie mieć większe znaczenie dla przemysłu niż mieszkańców. DK 80 ma większe znaczenie w kwestii komunikacji wewnątrz metropolii i przekierowania procesów suburbanizacyjnych do wewnątrz obszaru.</p>	<p>Uwaga uwzględniona, dodano informacje na temat DK80</p>
	<p>Połączenie z Warszawą i Gdańskiem (lotniska) realizowane są przez bezpośredni dojazd drogą ekspresową/autostradą. Nie ma więc możliwości przyspieszenia tych połączeń przez inwestycje drogowe, jedyna nieznaczna poprawa może dotyczyć Poznania- Bydgoszczy i dróg S5/S10.</p> <p>Akapit nie ma uzasadnienia jest nie popartą faktami oceną.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Bydgoszcz połączona jest z Warszawą za pośrednictwem drogi krajowej nr 10, a nie drogi ekspresowej. Alternatywnie możliwe jest połączenie za pośrednictwem autostrad A1/A2, jednak oznacza znaczne wydłużenie trasy. Przebudowa DK10 do standardu drogi ekspresowej znacząco skróciłaby czas podróży. 1/3 trasy do Gdańska prowadzi drogą krajową nr 5. Możliwe jest zatem skrócenie czasu</p>

		przejazdu między tymi miastami w przypadku przebudowy DK5 do standardu drogi ekspresowej.
	Dane są kompletnie niewiarygodne tak w odniesieniu do powierzchni dostępnej jak i wolnej. Pominęto duże struktury logistyczne w Crystal Parku, Grebocinie. Już same to struktury dochodzą do 100 000 m2 powierzchni istniejącej. Dane należy natychmiast uaktualnić i zweryfikować wiarygodność źródła. Reklamowana przez kilka parków logistycznych dostępna powierzchnia wielokrotnie przekracza wskazane 9 000 m2.	Uwaga częściowo uwzględniona Dodano informację o istniejących magazynach w Crystal Park. Wskazano na trudność w uzyskaniu informacji na temat powierzchni magazynowych w regionie.
	Opracowanie ma dwuznaczny stosunek do „Crystal Parku” i nie uwzględnia terenów toruńskiej Elany. Zwroty należy przeredagować i uwzględnić wskazane powierzchnie. W obu tych przypadkach mamy do czynienia z parkami przemysłowymi <i>de facto</i> które posiadają w ofercie tereny o znakomitym poziomie przygotowania inwestycji. W obu przypadkach istnieją tam także wolne tereny włączone do PSSE. 110 ha nie stanowi w żadnym razie niskiej ilości dostępnych terenów. Projekty inwestycyjne mają zazwyczaj rozmiar max kilkudziesięciu ha a najczęściej kilkunastu	Uwaga uwzględniona, zmieniono wskazane zapisy
	Zdanie zawiera sugestię odcięcia Bydgoszczy od tras szybkiego ruchu. Powinno brzmieć „brak włączenia Bydgoszczy do sieci dróg szybkiego ruchu”. Bydgoszcz posiada dostęp do tras szybkiego ruchu. Tak sformułowane zdanie sugeruje odcięcie miasta za pomocą trwałych przeszkód od reszty kraju.	Uwaga uwzględniona, zmieniono zapis
	Patrz uwaga do str. 42	Uwaga nieuwzględniona Na terenie BTOF dostępne są tereny wchodzące w skład PSSE o powierzchni 63,9 ha, w dwóch lokalizacja – Łysomice i Bydgoszcz. Oznacza to znaczne ograniczenie możliwości inwestycyjnych dla przedsiębiorców zainteresowanych zachętami inwestycyjnymi.
	Branże farmaceutyczna i chemiczna nie mogą obecnie pełnić roli smart specjalizacji. Większy potencjał mają już raczej branże tworzyw, IT czy meblowa. „Silne zakorzenienie lokalne” branży farmaceutycznej wyraża się właściwie, w czym? Jedyń liczący się gracz jest dystrybutorem leków i nie ma znaczącego producenta farmaceutyków. Przypisane czasami do tej branży na siłę TZMO jest w dużej mierze dostawcą sektora FMCG a nie farmaceutyków. Branża	Uwaga uwzględniona Przeformułowano akapit dotyczący kluczowych branż regionu. Zawiera on informację o branżach tradycyjnie obecnych w regionie, skupiających największych pracodawców.

	chemiczna w regionie jako całości jest obecnie w odwrocie i trudno jest wyrokować co do jej przyszłości przy generowanych dość dużych problemach środowiskowych.	Informacje na temat smart specjalizacji uzupełnione zostały na podstawie Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020.
	Za działanie w tym zakresie dla obszaru Bydgosko-Toruńskiego powinna odpowiadać jednostka kierująca ZITem. Samorząd województwa powinien podejmować i podejmuje takie działania w odniesieniu do regionu. Na poziomie ZIT w/w działania powinny podejmować jednostki lokalne.	Uwaga uwzględniona, zmieniono koordynatora
	Zadanie o charakterze regionalnym powinno być w ramach ZIT ograniczone do inwestycji kluczowych dla obszaru. Koordynacja zadania przez Samorząd Województwa ogranicza rolę org. Zarządzającego ZITem.	Uwaga uwzględniona, zmieniono koordynatora
	Działanie kontrproduktywne które skutecznie zniszczy potencjał regionalnego portu lotniczego w Bydgoszczy. Warto zadać pytanie o to jakie interesy reprezentują twórcy „Programu...” bo treść działania wzbudza wątpliwości by były to interesy województwa kujawsko-pomorskiego.	Uwaga nieuwzględniona Zapewnienie sprawnego połączenia Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego z portami lotniczymi w innych miastach powinno być celem realizowanym niezależnie od planów rozwojowych portu lotniczego w Bydgoszczy. Potencjał regionalnego portu lotniczego nie powinien być budowany na podstawie ograniczonej dostępności do innych lotnisk. Usprawnienie komunikacji z innymi portami lotniczymi zwiększy dostępność regionu drogą lotniczą niezależnie od rozwoju lokalnego portu i znacząco zwiększy wachlarz dostępnych połączeń. Nadrzędny jest interes mieszkańców, niezależnie od planów rozwojowych lotniska
	Jedyną możliwą rozbudową jest rozbudowa infrastruktury kolejowej. Infrastruktura drogowa w postaci fragmentów S5 i perspektywy skończenia całej drogi jest w horyzoncie 2020 Cel racjonalny tylko w wymiarze kolejowym. Partnerem w realizacji powinny być PKS i lokalni przewoźnicy drogowi.	Uwaga nieuwzględniona Z jednej strony zgłaszający mówi o możliwości realizacji jedynie inwestycji kolejowych, a następnie wymienia inwestycję drogową, która jest jednym z priorytetów Ministerstwa

		Infrastruktury i Rozwoju. Cel racjonalny jest w wymiarze zarówno drogowym jak i kolejowym – rozwój międzynarodowego portu lotniczego wymaga zapewnienie dogodnego dostępu za pomocą obydwu rodzajów transportu.
	Koordinację powinno się powierzyć zarządowi ZiT Kujawsko-Pomorskie COI nie posiada instrumentarium pozwalającego na ocenę formalnych i finansowych skutków uzbrojenia określonych terenów. Te informacje są we władaniu właścicieli gruntów. W tej sytuacji koordynacja zadania byłaby trudna. Zwłaszcza że gestorem inwestycji będą gminy.	Uwaga uwzględniona, zmieniono proponowanego koordynatora
	Tu koordynatorem powinna być jakaś agenda marszałkowska. Wskazanie jednej z licznych organizacji pracodawców jako koordynatora może spowodować konflikty.	Uwaga nieuwzględniona Działanie zostało połączone z działaniami z obszaru rynku pracy w wyniku wdrożenia innej uwagi zgłoszonej w procesie konsultacji społecznych
	j.w.	Uwaga nieuwzględniona Wskazany zapis został zmieniony na podstawie innej uwagi zgłoszonej w ramach procesu konsultacji społecznych
	Zmiana koordynatora na instytucję zarz. ZIT. Urząd Marszałkowski jest w swoich zadaniach całkowicie niezależny od gmin i powiatów, które obejmują większość zadań związanych z obsługą inwestorów i przedsiębiorców, ma więc bardzo ograniczony wpływ na realizację w/w zadań i nie ma uprawnień do realizacji ich stałego monitoringu ani racjonalizację ich wykonywania.	Uwaga uwzględniona, zmieniono rekomendowanego koordynatora działania na Zarząd Związku ZIT
	j.w.	Uwaga uwzględniona, zmieniono rekomendowanego koordynatora działania na Zarząd Związku ZIT
	Wymaga przeformułowania pod kątem stworzenia jednolitego systemu ulg w ramach ZIT. Zadanie zakłada silną ingerencję w kompetencje radnych (stawki podatków) i możliwość wpływu na stawki stosowane przez niezależne spółki (media). W praktyce może być to trudne do osiągnięcia.	Podtrzymujemy naszą propozycję przeprowadzenia analizy. Nie rozstrzygamy, czy musi być to system jednolity. Nie zakładamy ingerencji w kompetencje radnych i spółek miejskich. Sugerujemy możliwość

		porównania stosowanych zachęt przez różne szczeble administracji samorządowej i wypracowania wspólnych, niekoniecznie jednolitych rozwiązań.
	<p>Koordynatorzy działań nie powinni być obciążeni odpowiedzialnością za pozyskiwanie finansowania.</p> <p>Źródła finansowania powinien wskazywać program.</p> <p>Obszar zadaniowy nałożony na Urząd Marszałkowski i COIe obejmuje blisko 80% programu a nie zawiera wskazania żadnych środków. Wdrażanie programu w tej postaci wymagać będzie zwiększenia zatrudnienia oraz wydatkowania bliżej nieokreślonych, znacznych funduszy. Źródeł i jednych i drugich również nie wskazano.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona</p> <p>Program został uzupełniony o proponowane źródła finansowania, jednak na obecnym etapie prac nad systemem wdrażania dla perspektywy finansowej 2014-2020 nie jest możliwe wskazanie ostateczne wskazanie działań w programach operacyjnych.</p>
Bydgoska Agencja Rozwoju Regionalnego	<p>1. Po wykresie nr 9 (str. 13) należy dodać kolejny wykres (wraz z opisem w tekście) obrazujący liczbę zatrudnionych we wcześniej przedstawionych sektorach. Taki obraz lokalnej gospodarki wraz z pozostałymi danymi charakteryzującymi Bydgoszcz (opisanymi w raporcie) pozwoli na identyfikację kluczowych branż.</p> <p>Uwaga ta została przesłana do WRW UMB w dniu 5 sierpnia 2014 r., jednak nie została uwzględniona.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Dane GUS, które zawierają informację na temat liczby zatrudnionych w gospodarce nie pozwalają na tak szczegółową analizę. Zaprezentowane zostały dane dot. zatrudnienia w podziale na sekcje PKD, które są najbardziej szczegółową dostępną analizą struktury zatrudnienia</p>
	<p>2. W materiale pojawiają się nazwy firm niezgodne z wpisami do Krajowego Rejestru Sądowego (oraz innych baz) np. w tekście wpisane jest PESA SA, a w Schemacie nr 3 (str. 14) pojawia się nazwa Pojazdy Szynowe PESA, prawidłowa nazwa jaka powinna być ujęta to Pojazdy Szynowe PESA Bydgoszcz SA.</p> <p>Uwaga dotyczy również innych firm, proszę sprawdzić czy nazwy przedsiębiorstw są prawidłowo zapisane.</p>	<p>Uwaga uwzględniona, sprawdzono poprawność zapisów</p>
	<p>3. Schemat nr 3 (str. 14) dotyczący kluczowych branż w BTOF, w części BPO/SSC nie ma przedstawicieli branży SSC (centra usług wspólnych), np. Centrum Operacyjnego Sp. z o.o. należącego do Grupy Banku Poczтового oraz Centrum Korporacyjnego Banku BPH.</p>	<p>Schemat został usunięty w związku z wdrażaniem innej uwagi dotyczącej kluczowych branż regionu. Podane zostało zestawienie kluczowych branż z punktu widzenia wielkości zatrudnienia oraz oddzielna część dotycząca tzw. Inteligentnych Specjalizacji – branż kluczowych z punktu widzenia rozwoju regionu</p>

	<p>4. Wykres nr 11 (str. 15) dotyczący struktury zatrudnienia przedstawia dane całego województwa kujawsko-pomorskiego. W sytuacji kiedy dokument odnosi się do Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego to zawarte w nim dane muszą być związane z BTOF (ewentualnie dla kontrastu lub porównania dane dotyczące województwa mogą być zestawione z danymi BTOF). Podane informacje odnoszące się do województwa kujawsko-pomorskiego nie przedstawiają rzetelnej informacji o BTOF. W te dane są wliczone miasta spoza BTOF, takie jak Inowrocław, Grudziądz czy Włocławek, nie wspominając o pozostałych obszarach (mniejsze miasta), które mają zupełnie inną specyfikę i wyraźnie różnią się od BTOF. W tym przypadku zaleca się zamieszczenie wykresu dla BTOF.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona z uwagi na sposób publikacji danych przez GUS – analiza zatrudnienia w podziale na sekcje PKD możliwa jest na poziomie województwa</p>
	<p>5. Na stronie 29, w tekście dotyczącym poziomu jakości życia, tabela nr 5 przedstawia Miasto Bydgoszcz jako miejsce nieatrakcyjne. Sugestia jest taka by zrezygnować z formy przedstawienia opisanych rankingów w formie tabelarycznej, a wyróżnić w tekście pozytywne dane o Toruniu, natomiast Bydgoszcz pominąć i podkreślić jedynie (tak jak w tekście pierwotnym) dane z raportu Instytutu PBS. Uwaga ta została przesłana do WRW UMB w dniu 5 sierpnia 2014 r., jednak nie została uwzględniona.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona, powtórzona Informacje pochodzą z niezależnych rankingów. We wszystkich wymienionych w diagnozie rankingach pozycja Bydgoszczy jest podobna. Jednocześnie należy zauważyć, że jest to dobry punkt wyjścia do projektowania rozległych interwencji rewitalizacyjnych.</p>
	<p>6. Tabela nr 6 (str. 33-34) dotycząca kompetencji instytucji otoczenia biznesu, przedstawia jedynie część funkcjonujących IOB na terenie BTOF, w przypadku Bydgoszczy dane mogłyby zostać uzupełnione o takie podmioty, jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Bydgoski Dom Technika NOT Sp. z o.o., b) Bydgoski Klaster Przemysłowy (który ma osobowość prawną w formie stowarzyszenia), c) Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości przy: Uniwersytecie Technologiczno-Przyrodniczym, Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego, Wyższej Szkole Gospodarki oraz Collegium Medicum. 	<p>Uwaga częściowo uwzględniona Dokument nie ma charakteru spisu wszystkich instytucji działających w regionie. Wybrane zostały te instytucje otoczenia biznesu, które zdaniem wykonawcy są najbardziej istotne z punktu widzenia potencjalnego inwestora. Dodano w dokumencie informację o wymienionych w uwadze instytucjach.</p>
	<p>7. Uwaga dotycząca komentarza na stronie 35 i 36 oraz tabel na stronach 33-35. Zestawienie danych z tabel i ich interpretacja nie przedstawiają rzeczywistej sytuacji instytucji otoczenia biznesu m.in. na terenie Miasta Bydgoszczy, które ze względu na swoją specyfikę działalności są różnorodne. Mając powyższe na uwadze nie jest jasne, jakie kryteria zostały obrane przy wyborze IOB z obszaru BTOF. Specyfika i zakres funkcjonowania każdego z IOB jest inna i nie pokrywają się z działaniami kluczowych jednostek jak m.in. BARR, TARR czy COIE. Liczna obecność IOB na terenie BTOF świadczy o dojrzałości rynku oraz dążeniu przedstawicieli poszczególnych sektorów do integracji i wspólnej prezentacji planu działania istotnego z punktu</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona. Wybrane zostały instytucje kluczowe z punktu widzenia lokowania nowych inwestycji. Obecność wielu instytucji otoczenia biznesu może świadczyć zarówno o ich wysokiej specjalizacji jak i rozproszeniu kompetencji. W województwie kujawsko-pomorskim obecność dwóch porównywalnych ośrodków</p>

	<p>widzenia poszczególnych podmiotów.</p> <p>Na tle regionalnej gospodarki występujące na terenie BTOF branże i ich wyraźna różnorodność, w sposób naturalny wpływa na fakt, iż są powoływane instytucje zrzeszające podmioty gospodarcze, które mogą zabrać głos w imieniu swoich członków w dyskusji z sektorem publicznym, naukowym czy partnerami prywatnymi.</p> <p>Liczba instytucji otoczenia biznesu na terenie BTOF nie świadczy o „rozproszeniu kompetencji” (jak zasugerowano na str. 36) lecz wyraźnie wskazuje na wyraźną specjalizację poszczególnych IOB.</p> <p>Niewłaściwy jest wniosek o „braku kompleksowej wiedzy na temat oferty inwestycyjnej obszaru w jednym miejscu” (st.36), ponieważ wiedza na ten temat jest kompleksowo dostępna w kluczowych instytucjach dla BTOF, które są odpowiedzialne za obsługę inwestorów tj. w Bydgoszczy – Bydgoska Agencja Rozwoju Regionalnego Sp. z o.o., w Toruniu – Biura Obsługi Inwestora Urzędu Miasta Torunia, którego zabrakło w prezentowanej tabeli.</p> <p>W tej sytuacji COIE powinno wykazać się większą aktywnością, pozyskując informacje od poszczególnych miast i gmin, bowiem ta instytucja jest odpowiedzialna nie tylko za BTOF, ale z założenia za całe województwo.</p> <p>W podobnym modelu działa chociażby PALiIZ, który swoją wiedzę nt. oferty inwestycyjnej czerpie z regionów. Usprawnieniu więc powinien ulec system komunikacji o ofercie inwestycyjnej pomiędzy poszczególnymi instytucjami w BTOF, w szczególności pomiędzy COIE (nadrzędnym w tym przypadku podmiocie) a BARR i BOI, które dysponują szczegółową informacją i wiedzą na temat swoich obszarów.</p>	<p>gospodarczych i duża liczba organizacji działających na poziomie obydwu miast, a dodatkowo całego województwa powinna skłaniać do integracji podejmowanych działań.</p> <p>Przedstawione przykłady Marketing Birmingham i Invest in Pomerania wskazują na skuteczność podejścia integrującego kompetencje IOB.</p> <p>Dodane zostały zapisy wskazujące na potrzebę usprawnienia komunikacji między IOB.</p>
	<p>8. W części dokumentu dotyczącej celów strategicznych i operacyjnych (od str. 57) proszę dodać Bydgoską Agencję Rozwoju Regionalnego jako partnera do następujących celów operacyjnych i działań:</p> <p>1) W części dotyczącej gospodarki:</p> <p>a) Cel operacyjny 2.1. Wsparcie rozwoju branż o znaczącym wpływie na gospodarkę obszaru:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 2.1.1: Program wsparcia współpracy pomiędzy przedsiębiorcami a uczelniami, • Działanie 2.1.2: Program wsparcia współpracy pomiędzy przedsiębiorcami a szkołami zawodowymi i technikami, • Działanie 2.1.4: Regularne spotkania władz lokalnych z przedstawicielami kluczowych branż; <p>b) Cel operacyjny 3.2: Skierowanie oferty inwestycyjnej regionu do branż, które poszukując</p>	<p>Uwaga uwzględniona, wprowadzono wskazane zmiany</p>

	<p>przewag kosztowych nie niosą ze sobą istotnego ryzyka dalszej relokacji w niedalekiej przyszłości:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 3.2.1: Selekcja branż docelowych, które uwzględniając przewagę kosztową zagwarantują stabilne miejsca pracy, • Działanie 3.2.2: Przygotowanie oferty inwestycyjnej dla branż docelowych; <p>c) Cel operacyjny 4.1: Efektywna promocja regionu w środowiskach inwestorskich:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 4.1.1: Stworzenie strategii kreacji i promocji regionu wśród inwestorów. <p>2) W części dotyczącej rynku pracy: Cel operacyjny 2.1: Zwiększenie zaangażowania oraz zacieśnienie współpracy wszystkich interesariuszy w poprawę sytuacji na rynku pracy (...):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 2.1.1: Zacieśnienie współpracy przedstawicieli biznesu z uczelniami i szkołami w zakresie tworzenia kierunków kształcenia i opracowywania programów dydaktycznych. 	
	<p>9. W części dokumentu dotyczącej celów strategicznych i operacyjnych (od str. 77) proszę dodać Bydgoską Agencję Rozwoju Regionalnego jako wsparcie do następujących celów operacyjnych i działań:</p> <p>W części dotyczącej rynku pracy:</p> <p>a) Cel operacyjny 1.1: Zmiana mentalności oraz wykształcenie pożądanych postaw w lokalnych społecznościach, przede wszystkim wśród osób bezrobotnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 1.1.1: Kształcenie Animatorów Rozwoju Społecznego w gminach BTOF; <p>b) Cel operacyjny 1.2: Upowszechnienie dobrych praktyk z zakresu odpowiedzialności społecznej przedsiębiorstw (CSR) wśród pracodawców (...):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 1.2.1: Kampania informacyjna kierowana do pracodawców w zakresie CSR, • Działanie 1.2.2: Konkurs „Odpowiedzialny Pracodawca” kierowany do przedsiębiorstw, które wdrażają związane z rynkiem pracy działania z zakresu CSR; <p>c) Cel operacyjny 2.1: Zwiększenie zaangażowania oraz zacieśnienie współpracy wszystkich interesariuszy w poprawę sytuacji na rynku pracy (...):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 2.1.2: Kampania informacyjna skierowana do pracodawców – zachęcanie i 	<p>Uwaga uwzględniona, wprowadzono wskazane zmiany</p>

	wskazywanie korzyści z wdrażania programów stypendialnych oraz rozbudowanych programów praktyk zawodowych dla uczniów i studentów kierunków związanych z zawodami deficytowymi.	
Bydgoski Park Przemysłowo-Technologiczny	Brakuje na rysunku zaznaczenia terenów inwestycyjnych oferowanych przez MWIK – dodatkowe 80 ha. Tereny w ofercie BARR, Proponujemy aby rysunki nie opierały się tylko na danych z COI	Uwaga nieuwzględniona Dane dotyczące terenów inwestycyjnych opierają się na baza danych dostępnych inwestorom – Centrum Obsługi Inwestora Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Bydgoskiej Agencji Rozwoju Regionalnego i Biura Obsługi Inwestora w Toruniu. Dokonano porównania dostępności terenów inwestycyjnych z punktu widzenia potencjalnego inwestora, a zatem również dostępności do informacji.
	Brak źródła, Dodać teren oferowany przez MWIK j. w.	Uwaga nieuwzględniona Zestawienie największych terenów inwestycyjnych zostało zamieszczone w celu pokazania zakresu informacji, do których dostęp ma inwestor. Nie ma ono charakteru listy wszystkich dostępnych terenów inwestycyjnych.
	Zmieniła się powierzchnia całkowita Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Bydgoszczy, z 35,9 ha na 46 ha Rozporządzenie Rady Ministrów z 18 marca 2014 w sprawie powiększenia PSSE (m. in. w Bydgoszczy)	Uwaga uwzględniona, zweryfikowano dane dot. powierzchni PSSE
	Do zagrożeń dopisać: Niski poziom współpracy IOB, z przedsiębiorcami i sektorem szkolnictwa.	Uwaga uwzględniona jako słaba strona w macierzy SWOT (czynnik nie odnosi się do przyszłości a do sytuacji obecnej)
	Dopisać Koordynator działania – Bydgoski Park Przemysłowo – Technologiczny Działania podejmowane również przez BPPT.	Uwaga częściowo uwzględniona Wskazano możliwość różnych rozwiązań w tym zakresie
	Dopisać Koordynator działania – Bydgoski Park Przemysłowo – Technologiczny BPPT realizuje obecnie projekty które będą kontynuowane w kolejnej perspektywie finansowej.	Uwaga nieuwzględniona Działanie zostało połączone z innym w wyniku

		wdrożenia innej uwagi zgłoszonej w procesie konsultacji społecznych
Pracodawcy Pomorza i Kujaw – Związek Pracodawców	<p>Program nie jest spójny z projektem Strategii ZIT i BTOF.</p> <p>Do Strategii ZIT i BTOF te środowisko gospodarcze wносиło liczne zastrzeżenia. Strategie zakładają rozwój regionalnej gospodarki opartej na wiedzy i innowacyjności oraz konieczność wzmocnienia struktur i zasięgu działalności regionalnego systemu innowacyjności, co jest założeniem słusznym. Założenie <u>to nie ma żadnego odzwierciedlenia</u> w „Programie strategicznym gospodarka i rynek pracy” .</p> <p>W w/w strategiach wskazywano, iż w regionie wzmocnienia wymagają podmioty odpowiedzialne za pośrednictwo w zakresie transferu technologii i przepływ informacji tj. instytucje otoczenia biznesu .</p> <p>W diagnozie i w żadnym działaniu Programu nie występuje odniesienie do tego założenia.</p> <p>Bez jakiegokolwiek uzasadnienia w odniesieniu do poziomu innowacyjności uznano, iż główną przewagą w obszarze gospodarczym ma być wyłącznie efektywne wykorzystanie konkurencyjności kosztowej, głównie z udziałem inwestorów zewnętrznych.</p> <p>Diagnoza stanu w/w strategii wskazuje na kluczowe znaczenie niewystarczającej przedsiębiorczości i innowacyjności, które powodują problemy rozwojowe w innych aspektach rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru BTOF. Sądzę też zaskoczeniem jest, iż w ramach celów strategicznych i związanych z nimi działań zarówno w w/w strategiach jak i omawianym Programie nie wskazano kluczowych interwencji prowadzących do pobudzenia aktywności gospodarczej, z naciskiem na rozwój innowacyjny i wykorzystanie zasobów instytucji otoczenia biznesu m.in. skupionych w Sejmiku Gospodarczym Województwa Kujawsko-Pomorskiego (zwłaszcza w zakresie prowadzenia monitoringu gospodarczego oraz funkcjonowania specjalistycznego pakietu usług proinnowacyjnych o wysokiej wartości dodanej). Brakuje tu analizy poziomu innowacyjności firm oraz działań prowadzonych we współpracy z jednostkami naukowymi, a następnie szczegółowych i spójnych rekomendacji w tym kluczowym obszarze rozwoju gospodarczego.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona</p> <p>Program jest spójny z projektem strategii ZIT i BTOF, bazował na tym samym zakresie danych. Proponowane działania są rozwinięciem propozycji przedstawionych w strategii BTOF.</p> <p>Część dotycząca instytucji otoczenia biznesu jest rozbudowana i proponowane są działania dotyczące usprawnienia sposobu ich działania.</p> <p>Uzupełniono odniesienie od Regionalnej Strategii Innowacji.</p>
	<p>Str.26 -Wskazano tu, iż w zakresie środowiska operacyjnego region stwarza najlepsze warunki rozwoju dla branż przemysłowych oraz sektora BPO/SSC.</p> <p>Brakuje określenia, jakie branże przemysłowe mamy tu na uwadze.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona</p> <p>Wskazano Inteligentne Specjalizacje Regionu i podano źródła dla wymienionych kluczowych branż</p>

	<p>Str. 14 - wskazano opracowanie własne w zakresie kluczowych branż regionu nie poparte żadną analizą badan źródłowych.</p> <p>Przemilczana została tu chociażby mocno rozwinięta branża IT czy też produkcja narzędzi dla przetwórców tworzyw sztucznych.</p> <p>Do tego kluczowe obszary wskazane dotychczas w Programie w większości nie pozwalają konkurować głównie w oparciu o na efektywność kosztową, co wydaje się głównym założeniem Programu dla gospodarki w obecnym kształcie.</p> <p>W Programie nie występuje jednoznaczna weryfikacja oparta o wiarygodne źródła kluczowych branż regionu, zwłaszcza w obszarze przemysłowym w odniesieniu do możliwości rozwoju innowacyjnego-wymaga to uzupełnienia.</p>	<p>Zmieniona została część rozdziału dot. kluczowych branż</p>
	<p>Jako Koordynatora wskazanych działań określono Pracodawców Pomorza i Kujaw.</p> <p>Związek może podjąć się koordynacji wskazanych działań. Popiera konieczność ich wdrożenia.</p> <p>Jednakże dodatkowej analizy wymaga założenie, iż realizacja tych działań ma opierać się wyłącznie o narzędzie w postaci regularnych spotkań. Z praktyki Związku wynika, iż jest to formuła mało efektywna, jeśli nie towarzyszy kolejnym bardziej zaawansowanym działaniom np. doradztwo dla firm z udziałem naukowców, vouchery badawcze, tymczasowe zatrudnienie personelu naukowego w firmach, <i>design thinking</i>.</p>	<p>Uwaga uwzględniona przy wprowadzaniu innej uwagi zgłoszonej w procesie konsultacji społecznych.</p> <p>Wskazane działania zostały połączone z podobnym działaniem w części dotyczącej rynku pracy.</p>
	<p>Program zakłada uruchomienie konkursu promującego CSR, którego założenia są już realizowane w regionie przez Pracodawców Pomorza i Kujaw</p> <p>Pracodawcy Pomorza i Kujaw od 2002 roku organizują konkurs „Pracodawca Pomorza i Kujaw”. Celem konkursu jest promocja najlepszych pracodawców, kierujących się zasadami fair play wobec podwładnych i partnerów gospodarczych a jednocześnie osiągających sukcesy gospodarcze.</p> <p>Kryteria w/w konkursu dotyczą zagadnień, które ma promować konkurs „OdpowiedzialnyPracodawca”</p> <p>Więcej o konkursie tutaj</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p>

	<p>http://www.pracodawcy.info.pl/wydarzenia/pracodawca_pomorza_i_kujaw.html</p> <p>Celowym byłoby wykorzystanie i rozwinięcie dobrych praktyk już funkcjonujących w regionie dzięki aktywności partnerów społecznych, a nie tworzenie kolejnego konkurencyjnego konkursu.</p> <p>Należy rozważyć zmianę koordynatora, aby wykorzystać już przygotowane przedsięwzięcie partnerskie. Partnerstwo to służy realizacji następujących założeń:</p> <p>a) przeprowadzenie diagnozy doradztwa edukacyjno - zawodowego prowadzonego na poziomie kształcenia gimnazjalnego,</p> <p>b) opracowanie nowoczesnych narzędzi analitycznych do prowadzenia doradztwa edukacyjno - zawodowego,</p> <p>c) rozwinięcie dialogu środowiska dydaktycznego realizującego zadania w obszarze doradztwa zawodowego z rodzicami i lokalnymi przedsiębiorcami,</p> <p>d) wdrożenie nowej metody doradztwa zawodowego w wymiarze długofalowym w gimnazjach,</p> <p>e) opracowanie i wdrożenie metody badania losów absolwentów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.</p>	
	<p>Koordinatorem działania ma być PUP, a równolegle przygotowywany jest projekt partnerski w tym samym obszarze koordynowany przez Pracodawców Pomorza i Kujaw, którego partnerami będą Miasto Bydgoszcz i Miasto Toruń.</p> <p>Sformułowanie błędne: Działanie powinno objąć wszystkich uczniów ostatnich klas szkół gimnazjalnych oraz opcjonalnie średnich ogólnokształcących. Działanie powinno odbywać się we wszystkich latach nauki i dotyczyć doradztwa edukacyjno-zawodowego zgodnie z przepisami krajowymi w tym obszarze.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nasze wskazanie ma charakter rekomendacji. Zapis został uzupełniony. 2. Uwaga nieuwzględniona, działanie 2.2.2 zakłada objęcie wsparciem uczniów we wszystkich latach nauki, natomiast działanie 2.2.1 jest dedykowane uczniom, którzy w danym roku muszą podjąć decyzję odnośnie dalszej drogi kształcenia.
Urząd Gminy Zławieś Wielka	Brak informacji o drodze krajowej nr 80 łączącej miasto Bydgoszcz i Toruń, przez Gminę Zławieś Wielka Przebudowa/modernizacja drogi krajowej nr 80 jest bardzo istotną inwestycją drogową z punktu	Uwaga częściowo uwzględniona Informacja o drodze krajowej nr 80 została

	<p>widzenia całego obszaru funkcjonalnego. Nie zostały uwzględnione fiszki "Przebudowa/modernizacja drogi krajowej nr 80" oraz "Rozbudowanie transportu publicznego poprzez budowę linii tramwajowej łączącej Miasta Bydgoszcz i Toruń przez Gminę Zławieś Wielka".</p>	<p>uzupełniona w części poświęconej infrastrukturze drogowej</p> <p>Wymienione fiszki projektowe były przedmiotem analizy, jednak uznane zostały za niemożliwe do realizacji w przewidywalnej perspektywie.</p> <p>Program Budowy Dróg Krajowych i nie przewiduje w chwili obecnej istotnej modernizacji drogi krajowej nr 80.</p> <p>Usprawnienia komunikacji szynowej w relacji Bydgoszcz-Toruń realizowane są w formie projektu kolejowego BiT City, co powoduje nieracjonalność dublowania tej relacji w formie linii tramwajowej.</p>
--	---	--

Uwagi zgłoszone po etapie konsultacji społecznych

W poniższej tabeli zebrane zostały uwagi zgłoszone po etapie konsultacji społecznych do dokumentu Program strategiczny Gospodarka i rynek pracy wraz z informacją o sposobie ich zaadresowania.

Zgłaszający	Treść uwagi	Sposób wdrożenia
Bydgoska Agencja Rozwoju Regionalnego	<p>Uwaga BARR z dnia 27 sierpnia 2014 r., nr 113:</p> <p>Po wykresie nr 9 (str. 13) należy dodać kolejny wykres (wraz z opisem w tekście) obrazujący liczbę zatrudnionych we wcześniej przedstawionych sektorach. Taki obraz lokalnej gospodarki wraz z pozostałymi danymi charakteryzującymi Bydgoszcz (opisanymi w raporcie) pozwoli na identyfikację kluczowych branż.</p> <p>Wyżej wymieniona uwaga nie została uwzględniona przez Deloitte ponieważ: „dane GUS, które zawierają informację na temat liczby zatrudnionych w gospodarce nie pozwalają na tak szczegółową analizę. Zaprezentowane zostały dane dot. zatrudnienia w podziale na sekcje PKD, które są najbardziej szczegółową dostępną analizą struktury zatrudnienia”.</p> <p>Z przeprowadzonej rozmowy z pracownikiem oddziału GUS w Bydgoszczy wynika, iż dane dostępne w Banku Danych Lokalnych pozwalają na szczegółowe analizy, bowiem najniższym poziomem szczegółowości udostępnianych danych w GUS jest poziom gminy.</p> <p>Można wyodrębnić dane, o których jest mowa w zgłoszonej uwadze bezpośrednio z bazy BDL na</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Ze względu na zgłoszoną uwagę zwróciliśmy się do Urzędu Statystycznego z prośbą o informację na temat:</p> <p>„Liczby osób zatrudnionych w gminach województwa kujawsko-pomorskiego w podziale na sekcje PKD.”</p> <p>W dniu 18.09 otrzymaliśmy następującą odpowiedź:</p> <p>„W odpowiedzi na pismo z dnia 16 września br. Urząd Statystyczny w Bydgoszczy informuje, że najniższym poziomem prezentacji wyników informacji statystycznych na temat przeciętnego zatrudnienia jest powiat i miasto na prawach</p>

	<p>poziomie sekcji.</p> <p>Ponadto pozyskanie danych, które nie są ujawnione w ogólnodostępnych bazach GUS (BDL) jest również możliwe i można się zwrócić do GUS o ich przygotowanie i zamówić je za opłatą. Składając zamówienie do GUS należy dokładnie opisać zapytanie określając szczegółowość danych.</p> <p>Proszę o ponowne rozważanie poruszonej kwestii i przeprowadzenie analizy w tym zakresie.</p>	<p>powiatu.</p> <p>Dodatkowo wyjaśniamy, że dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia według powiatów prezentowane są jedynie w podziale na sektory ekonomiczne, które wyodrębniono poprzez łączenie poszczególnych sekcji PKD.</p> <p>Możliwość opracowania danych statystycznych wynika m.in. z metodologii ich zbierania, bądź z określonych prawnie możliwości publikacji zgodnie z wymogami zachowania tajemnicy statystycznej.</p> <p>Jednocześnie informujemy, że dane dotyczące przeciętnej liczby zatrudnionych według sektorów ekonomicznych PKD 2007 w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego w 2012 r. odnaleźć można na stronie Urzędu zgodnie z podaną ścieżką: http://bydgoszcz.stat.gov.pl/ → Publikacje i foldery → Obszar tematyczny: Praca i wynagrodzenie → Rynek pracy w województwie kujawsko-pomorskim w 2012 r.</p> <p>Przedmiotowe dane za 2013 r. dostępne będą w listopadzie br.”</p> <p>W związku z powyższym dane dotyczące zatrudnienia zaprezentowano w podziale na podregiony, za 2012 r. – jest to poziom najbardziej odpowiadający powierzchniowo regionowi BTOF.</p>
	<p>Uwaga BARR z dnia 27 sierpnia 2014 r., nr 114:</p> <p>W materiale pojawiają się nazwy firm niezgodne z wpisami do Krajowego Rejestru Sądowego (oraz innych baz) np. w tekście wpisane jest PESA SA, a w Schemacie nr 3 (str. 14) pojawia się nazwa</p>	<p>Uwaga uwzględniona, poprawione zostały nazwy przedsiębiorstw.</p> <p>W przypadku przedsiębiorstw wskazanych w</p>

	<p>Pojazdy Szynowe PESA, prawidłowa nazwa jaka powinna być ujęta to Pojazdy Szynowe PESA Bydgoszcz SA.</p> <p>Uwaga dotyczy również innych firm, proszę sprawdzić czy nazwy przedsiębiorstw są prawidłowo zapisane.</p> <p>Wyżej wymieniona uwaga została uwzględniona przez Deloitte, jednak występują uchybienia.</p> <p>Komentarz BARR:</p> <p>Nadal pojawiają się nieścisłości w tekście.</p> <p>Proszę ponownie sprawdzić czy nazwy przedsiębiorstw są prawidłowo zapisane.</p>	<p>zestawieniu dot. Invest in Pomerania nazwy firm zostały zapisane w formie przekazanej przez Agencję Rozwoju Pomorza.</p>
	<p>Uwaga BARR z dnia 27 sierpnia 2014 r., nr 116:</p> <p>Wykres nr 11 (str. 15) dotyczący struktury zatrudnienia przedstawia dane całego województwa kujawsko-pomorskiego. W sytuacji kiedy dokument odnosi się do Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego to zawarte w nim dane muszą być związane z BTOF (ewentualnie dla kontrastu lub porównania dane dotyczące województwa mogą być zestawione z danymi BTOF). Podane informacje odnoszące się do województwa kujawsko-pomorskiego nie przedstawiają rzetelnej informacji o BTOF. W te dane są wliczone miasta spoza BTOF, takie jak Inowrocław, Grudziądz czy Włocławek, nie wspominając o pozostałych obszarach (mniejsze miasta), które mają zupełnie inną specyfikę i wyraźnie różnią się od BTOF. W tym przypadku zaleca się zamieszczenie wykresu dla BTOF.</p> <p>Wyżej wymieniona uwaga nie została uwzględniona przez Deloitte ponieważ: „Uwaga nieuwzględniona z uwagi na sposób publikacji danych przez GUS – analiza zatrudnienia w podziale na sekcje PKD możliwa jest na poziomie województwa”.</p> <p>Komentarz BARR:</p> <p>Patrz komentarz do uwagi nr 113.</p> <p>Proszę o ponowne rozważanie poruszonej kwestii i przeprowadzenie analizy w tym zakresie.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona</p> <p>W związku z odpowiedzią Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy zamieszczono dane za 2012 r., na poziomie podregionu – są to dane w największym stopniu odpowiadające geograficznemu zasięgowi BTOF, a przy tym najbardziej aktualne. Wskazane dane na poziomie wojewódzkim zostały zastąpione danymi dla podregionu.</p> <p>Szerzej opisano kwestię w komentarzu do uwagi nr 1.</p>
	<p>Uwaga BARR z dnia 27 sierpnia 2014 r., nr 117:</p> <p>Na stronie 29, w tekście dotyczącym poziomu jakości życia, tabela nr 5 przedstawia Miasto Bydgoszcz jako miejsce nieatrakcyjne. Sugestia jest taka by zrezygnować z formy przedstawienia opisanych</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Po ponownym rozważeniu poruszonej kwestii podtrzymujemy zasadność wskazanego fragmentu.</p>

	<p>rankingów w formie tabelarycznej, a wyróżnić w tekście pozytywne dane o Toruniu, natomiast Bydgoszcz pominąć i podkreślić jedynie (tak jak w tekście pierwotnym) dane z raportu Instytutu PBS.</p> <p>Wyżej wymieniona uwaga nie została uwzględniona przez Deloitte ponieważ: „Uwaga nieuwzględniona, powtórzona. Informacje pochodzą z niezależnych rankingów. We wszystkich wymienionych w diagnozie rankingach pozycja Bydgoszczy jest podobna. Jednocześnie należy zauważyć, że jest to dobry punkt wyjścia do projektowania rozległych interwencji rewitalizacyjnych”.</p> <p>Komentarz BARR:</p> <p>Podtrzymujemy uwagę. Proszę o ponowne rozważanie poruszonej kwestii.</p>	<p>Wskazane zostały niezależne rankingi, które mogą odgrywać rolę w procesie podejmowania decyzji przez inwestorów, jako jedno z analizowanych kryteriów. Jest to tylko jeden z elementów podlegających analizie w dokumencie, jednak nie powinien być pominięty. Istotna jest świadomość zarówno władz regionu jak i mieszkańców na temat wizerunku regionu, jego postrzegania w zewnętrznych źródłach, aby można było je traktować jako punkt wyjściowy do prac nad polepszeniem miejsca regionu w wymienionych rankingach.</p>
	<p>Uwaga BARR z dnia 27 sierpnia 2014 r., nr 119:</p> <p>Uwaga dotycząca komentarza na stronie 35 i 36 oraz tabel na stronach 33-35. Zestawienie danych z tabel i ich interpretacja nie przedstawiają rzeczywistej sytuacji instytucji otoczenia biznesu m.in. na terenie Miasta Bydgoszczy, które ze względu na swoją specyfikę działalności są różnorodne.</p> <p>Mając powyższe na uwadze nie jest jasne, jakie kryteria zostały obrane przy wyborze IOB z obszaru BTOF. Specyfika i zakres funkcjonowania każdego z IOB jest inna i nie pokrywają się z działaniami kluczowych jednostek jak m.in. BARR, TARR czy COIE.</p> <p>Liczna obecność IOB na terenie BTOF świadczy o dojrzałości rynku oraz dążeniu przedstawicieli poszczególnych sektorów do integracji i wspólnej prezentacji planu działania istotnego z punktu widzenia poszczególnych podmiotów.</p> <p>Na tle regionalnej gospodarki występujące na terenie BTOF branże i ich wyraźna różnorodność, w sposób naturalny wpływa na fakt, iż są powoływane instytucje zrzeszające podmioty gospodarcze, które mogą zabrać głos w imieniu swoich członków w dyskusji z sektorem publicznym, naukowym czy partnerami prywatnymi.</p> <p>Liczba instytucji otoczenia biznesu na terenie BTOF nie świadczy o „rozproszeniu kompetencji” (jak</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Wskazane zestawienie nie ma na celu wartościowania lokalnych instytucji otoczenia biznesu ani nie sugeruje, że są one równie istotne dla regionu. Zebrane zostały w celu wskazania różnic w liczbie instytucji realizujących poszczególne zadania z zakresu obsługi inwestora. Analizie poddane zostały przykładowe IOB w regionie, reprezentujące różne profile działalności, obejmujące szeroki zakres działań z zakresu obsługi i wsparcie przedsiębiorczości. Duża liczba IOB oczywiście wynika częściowo z ich specjalizacji, jednak oznacza również konieczność koordynacji działań. Wskazuje to zatem na pewną specjalizację IOB, ale pokazuje również dysproporcje w skali realizowanych działań i może służyć jako narzędzie do optymalizacji</p>

	<p>zasugerowano na str. 36) lecz wyraźnie wskazuje na wyraźną specjalizację poszczególnych IOB.</p> <p>Niewłaściwy jest wniosek o „braku kompleksowej wiedzy na temat oferty inwestycyjnej obszaru w jednym miejscu” (st.36), ponieważ wiedza na ten temat jest kompleksowo dostępna w kluczowych instytucjach dla BTOF, które są odpowiedzialne za obsługę inwestorów tj. w Bydgoszczy – Bydgoska Agencja Rozwoju Regionalnego Sp. z o.o., w Toruniu – Biura Obsługi Inwestora Urzędu Miasta Torunia, którego zabrakło w prezentowanej tabeli.</p> <p>W tej sytuacji COIE powinno wykazać się większą aktywnością, pozyskując informacje od poszczególnych miast i gmin, bowiem ta instytucja jest odpowiedzialna nie tylko za BTOF, ale z założenia za całe województwo.</p> <p>W podobnym modelu działa chociażby PALIZ, który swoją wiedzę nt. oferty inwestycyjnej czerpie z regionów. Usprawnieniu więc powinien ulec system komunikacji o ofercie inwestycyjnej pomiędzy poszczególnymi instytucjami w BTOF, w szczególności pomiędzy COIE (nadrzędnym w tym przypadku podmiocie) a BARR i BOI, które dysponują szczegółową informacją i wiedzą na temat swoich obszarów.</p> <p>Wyżej wymieniona uwaga została częściowo uwzględniona przez Deloitte: (...) Wybrane zostały instytucje kluczowe z punktu widzenia lokowania nowych inwestycji. Obecność wielu instytucji otoczenia biznesu może świadczyć zarówno o ich wysokiej specjalizacji jak i rozproszeniu kompetencji. W województwie kujawsko-pomorskim obecność dwóch porównywalnych ośrodków gospodarczych i duża liczba organizacji działających na poziomie obydwu miast, a dodatkowo całego województwa powinna skłaniać do integracji podejmowanych działań. Przedstawione przykłady Marketing Birmingham i Invest in Pomerania wskazują na skuteczność podejścia integrującego kompetencje IOB.</p> <p>Dodane zostały zapisy wskazujące na potrzebę usprawnienia komunikacji między IOB.</p> <p>Komentarz BARR:</p> <p>Podtrzymujemy uwagę w całości. Proszę o ponowne rozważanie poruszonej kwestii. Brak wyraźnego podziału pomiędzy IOB. Nie jest nadal jasne, jakie kryteria zostały obrane przy wyborze IOB z obszaru BTOF. Należy podkreślić, iż specyfika i zakres funkcjonowania każdego z IOB jest inna i nie pokrywają się z działaniami kluczowych jednostek m.in. BARR, TARR czy COIE, tak jak to zostało to przytoczonej wcześniej uwadze. W tej sytuacji nie jest do końca zrozumiałe dlaczego, podając przykład, kompetencje Konfederacji Lewiatan i Kujawsko-Pomorskiego Funduszu Poręczeń Kredytowych są traktowane na</p>	<p>działań prowadzonych przez regionalne IOB.</p> <p>W analizie nie jest sugerowane zmniejszenie lub zwiększenie liczby instytucji realizujących zadania z zakresu obsługi, a jedynie konieczność koordynacji działań między jednostkami publicznymi i prywatnymi zrzeszeniami, przegląd realizowanych zadań.</p>
--	---	---

	<p>równi ze wspomnianymi jednostkami, jak BARR, TARR i COIE.</p> <p>Proszę o ponowne rozważanie poruszonej kwestii.</p>	
Kowalewo Pomorskie	<p>Program strategiczny gospodarka i rynek pracy - na stronie 28 w Tabeli 5 Największe tereny inwestycyjne typu greenfield i brownfield w Bydgosko-Toruńskim Obszarze Funkcjonalnym w 2014 r - brak jest Gminy Kowalewo Pomorskie</p> <p>Proszę wpisać Frydrychowo gmina Kowalewo Pomorskie -teren objęty strefą ekonomiczną (Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna).</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona</p> <p>Wskazana tabela, zgodnie z nazwą, prezentuje największe tereny inwestycyjne na analizowanym obszarze – tereny od 50 ha do 485 ha. Teren w gminie Kowalewo Pomorskie, o powierzchni 7,82 ha nie należy do największych powierzchniowo terenów inwestycyjnych w Bydgosko-Toruńskim Obszarze Funkcjonalnym.</p> <p>Ponadto brak jest informacji o tym terenie w bazie Kujawsko-Pomorskiego Centrum Obsługi Inwestora i w bazie danych Biura Obsługi Inwestora i Przedsiębiorcy w Toruniu. W związku z tym potencjalni inwestorzy mają bardzo utrudniony dostęp do informacji o tym terenie inwestycyjnym.</p> <p>Informacja o istnieniu terenów inwestycyjnych w gminie Kowalewo Pomorskie, objętych strefą ekonomiczną zamieszczona jest w dalszej części – tabela 14 „Dostępna powierzchnia terenów inwestycyjnych w ramach Podstref Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej na terenie BTOF w 2014 r.”</p>
PUP Toruń	<p>W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na fakt, iż zastrzeżenia przedstawione przez Powiatowy Urząd Pracy dla Miasta Torunia (które zgodnie z Raportem z konsultacji zostały uwzględnione) w rzeczywistości nie zostały naniesione w finalnej wersji dokumentu np. Cel operacyjny 1.2 Działanie 1.2.1 Kampania informacyjna kierowana do pracodawców w zakresie CSR, czy Działanie 1.2.2 Promowanie</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Organizacje wpisane jako Koordynatorzy stanowią jedynie rekomendację ze strony</p>

	wdrażania inicjatyw z zakresu CSR przez pracodawców w BOTF – gdzie Powiatowe Urzędy Pracy nadal przedstawione są jako koordynatorzy działań.	Deloitte. Niemniej zgodnie z sugestią Powiatowe Urzędy Pracy zostały wpisane jako partnerzy w realizacji Działania.
	W przypadku Działania 2.2.2 Organizacja szkoleń dla nauczycieli przygotowujących się do informowania uczniów o prognozach dotyczących rynku pracy oraz kompetencjach oczekiwanych przez pracodawców, Powiatowe Urzędy Pracy również nie powinny być występować w roli koordynatorów działań z uwagi na fakt, iż zgodnie z ustawą o Promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, klientami urzędów są osoby bezrobotne, a nie pracujący nauczyciele. Urzędy w obrębie Działania mogą pełnić rolę partnerów, ponieważ posiadają wiedzę na temat potrzeb lokalnego rynku pracy, jednakże realizują szkolenia dla osób pracujących.	Uwaga uwzględniona Organizacje wpisane jako Koordynatorzy stanowią jedynie rekomendację ze strony Deloitte. Niemniej zgodnie z sugestią Powiatowe Urzędy Pracy zostały wpisane jako partnerzy w realizacji Działania.
	W dziale dotyczącym systemu wdrażania i ewaluacji nie ma przedstawionej formy i częstotliwości zbierania danych czy propozycji tabel monitorujących Program. W dokumencie brakuje również informacji o zakładanych rezultatach czy wskaźnikach, osiągniętych poprzez wspólną realizację Programu. Monitorowanie Programu jest łatwiejsze, kiedy istnieje skala porównawcza osiągniętych wskaźników.	Uwaga uwzględniona Rozdział „System wdrażania, monitoringu i ewaluacji strategii” został uzupełniony o informację na temat zbierania danych, sposobu i częstotliwości monitorowania wskaźników, odpowiedzialności za ustalenie benchmarków oraz informację o korzyściach ze wspólnej realizacji działań na całym terenie BTOF.
	Kolejna nieścisłość stanowi zapis znajdujący się na str. 96 informujący, iż koordynatorami działań są jednostki samorządu terytorialnego bądź instytucje podległe. Jednakże proponuje się aby koordynatorami działań były także organizacje zrzeszające pracodawców, a więc nie instytucje JST.	Uwaga uwzględniona. Do proponowanych koordynatorów działań dodano instytucje otoczenia biznesu.
	W harmonogramie wdrożenia Programu brakuje legendy (zaznaczania w tabeli są w dwóch kolorach), a zatem należy to wyjaśnić.	Uwaga uwzględniona Uzupełniono legendę.
	Pomimo, iż obecnie nie są znane jeszcze dokumenty dotyczące Programów Operacyjnych na lata 2014-2020 w tabeli źródła finansowania można podać propozycje, które z działań „Programu Strategicznego gospodarka i rynek pracy” wpisują się w dane Cele tematyczne POWERu czy POLiŚiu.	Uwaga nieuwzględniona Uszczegółowienia programów krajowych nie

		<p>zostały jak dotąd zatwierdzone, co oznacza, że potencjalni docelowi beneficjenci oraz podmioty, które będą mogły aplikować o wsparcie na realizację poszczególnych celów tematycznych i priorytetów inwestycyjnych nie zostali jeszcze ostatecznie zdefiniowani. Na obecnym etapie kluczową kwestią będzie określenie linii demarkacyjnej pomiędzy programami operacyjnymi wskazującej które priorytety inwestycyjne będą realizowane na poziomie krajowym, a które na poziomie regionalnym. W związku z powyższym przypisanie działań zawartych w Programie Strategicznym Gospodarka i Rynek Pracy do konkretnych źródeł finansowania będzie możliwe po ogłoszeniu wspomnianej linii demarkacyjnej przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju. Tylko wtedy będzie można trafnie powiązać działania z celami tematycznymi i priorytetami inwestycyjnymi przeznaczonymi do realizacji na szczeblu regionalnym.</p> <p>Jednocześnie należy zauważyć iż opisy działań zawartych w Programie często nie definiują ostatecznie koordynatora dla danego projektu (zawarte w opisie wskazania dotyczące koordynatora stanowią jedynie rekomendację Deloitte) – możliwe jest iż w zależności od wybranego źródła dofinansowania dane przedsięwzięcie będzie mogło być zrealizowane przez jednostkę z sektora finansów publicznych lub przez podmiot komercyjny czy też jednostkę z tzw. trzeciego sektora (organizacje</p>
--	--	--

		<p>pozarządową) Taka konstrukcja systemu wsparcia zrównoważonego rozwoju na poziomie zarówno regionalnym jak i krajowym stanowi zachętę do budowania klastrów i konsorcjów które jako organizacje hybrydowe w swej strukturze mogą o wiele elastyczniej sięgać m.in. po środki unijne (zwrotne i bezzwrotne) czy też różnego rodzaju finansowanie prywatne.</p>
	<p>Brakuje wnikliwej analizy sektora rolnictwa, który na tle Polski jest znaczący w województwie kujawsko-pomorskim. Analiza sektora rolnictwa w rejonie BTOF może wskazywać na szanse lub zagrożenia w rozwoju omawianego obszaru terytorialnego np. oprócz wymienianego już przetwórstwa takie kierunki rozwoju jak: rolnictwo ekologiczne, ogrodnictwo, agroturystyka i tendencje rozwoju spółdzielni socjalnych mogą stanowić szansę rozwoju gospodarczego subregionu. Warto też wskazać zagrożenia np. wynikające z obecnej struktury gruntów oraz udziału ludności w rolnictwie.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona</p> <p>Wnikliwa analiza sektora rolnictwa wykracza poza zakres dokumentu (obszar funkcjonalny posiada charakter miejski), niemniej istnieje potencjał do wykorzystania sektora rolniczego przez mieszkańców BTOF i syntetyczna charakterystyka sektora została dodana jako element diagnozy rynku pracy BTOF.</p>
	<p>Analizowany dokument nie zawiera również bogatego dorobku prac Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu czy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Istnieje bowiem wiele dokumentów, zawierających wnioski, na których można oprzeć się w Programie, takich jak np. Analiza potrzeb rozwojowych województwa kujawsko-pomorskiego w kontekście nowej perspektywy finansowej UE 2014-2020.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona</p> <p>Na etapie diagnozy wykorzystanych zostało wiele publikacji, w tym cenne publikacje WUP, Urzędu Marszałkowskiego i Powiatowych Urzędów Pracy (także Analiza potrzeb rozwojowych województwa kujawsko-pomorskiego w kontekście nowej perspektywy finansowej UE 2014-2020), natomiast przedstawienie dorobku publikacji poszczególnych instytucji nie jest celem Programu. W bibliografii umieszczone zostały te opracowania, które są bezpośrednio cytowane</p>

		w tekście dokumentu.
	Na str. 11 i 51 dokumentu można przedstawić nowsze dane dotyczące struktury bezrobocia tzn. za czerwiec 2014 r.	Uwaga uwzględniona Do danych dotyczących stopy bezrobocia w skali roku (dane za rok 2013) zostały dopisane informacje o stopie bezrobocia rejestrowanego na koniec lipca 2014.
WRiPE Toruń	<p>W dalszym ciągu brakuje podsumowania dotyczącego najważniejszych aspektów, które wymagają szczególnego wsparcia, w związku z ogólną sytuacją na rynku pracy oraz w gospodarce. Wskazane byłoby uzupełnienie dokumentu o akapit zawierający informacje na temat tego do czego dąży obszar funkcjonalny w kwestii gospodarki i rynku pracy (co chcemy osiągnąć? Co możemy zrobić, by odpowiedzieć na zapotrzebowanie gospodarki i rynku pracy? Jak możemy się „wpasować” w obecny i przyszły „nurt”?).</p> <p>Np.:</p> <p>Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że do najbardziej zaniedbanych dziedzin w zakresie gospodarki i rynku pracy należą:</p> <p>...</p> <p>W związku z powyższym oraz w nawiązaniu do trendów panujących zarówno w gospodarce krajowej, jak i światowej, a także w odpowiedzi na ich potrzeby (branże, zawody deficytowe) priorytetowe wydaje się podjęcie działań naprawczych, w ramach następujących dziedzin:</p> <p>...</p> <p>W odpowiedzi na komentarz do zgłoszonej uwagi informuję, że nie sugerujemy przeprowadzenia zupełnie nowej/ odmiennej diagnozy, a jedynie jej rozbudowanie. Strategia Rozwoju Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego jest dokumentem ogólnym, a tym samym kompleksowo oraz bardziej ogólnie obejmuje wszystkie zagadnienia, w tym gospodarkę i rynek pracy. Program strategiczny gospodarka i rynek pracy powinna charakteryzować dogłębną analizą tematu. Dokument zdaje się nie wyczerpywać go w pełni.</p>	Uwaga uwzględniona Dodano podsumowanie diagnozy.
	Brak uzasadnienia dla działania 4.3.1.	Uwaga uwzględniona Uzupełniono wskazany element.

Nazwa Deloitte odnosi się do jednej lub kilku jednostek Deloitte Touche Tohmatsu Limited, prywatnego podmiotu prawa brytyjskiego z ograniczoną odpowiedzialnością i jego firm członkowskich, które stanowią oddzielne i niezależne podmioty prawne. Dokładny opis struktury prawnej Deloitte Touche Tohmatsu Limited oraz jego firm członkowskich można znaleźć na stronie www.deloitte.com/pl/onas

Member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited

© 2014 Deloitte Polska

